

Pensioenkring
Aon Groep
Nederland

Pensioenkring Aon Groep Nederland 2023

Deel-Jaarverslag

Inhoudsopgave

VERSLAG

9. Verslag Pensioenkring Aon Groep Nederland	3
9.1 Kerngegevens	4
9.2 Algemene informatie	5
9.3 Pensioen paragraaf	6
9.4 Vermogensbeheer	9
9.5 Kostentransparantie	13
9.6 Financiële positie en herstelplan (FTK)	18
9.7 Actuariële paragraaf	20
9.8 Risicoparagraaf	22
9.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan van Pensioenkring Aon Groep Nederland	31

FINANCIËLE OPSTELLING

19. Financiële opstelling Pensioenkring Aon Groep Nederland	34
19.1 Balans per 31 december 2023	35
19.2 Staat van baten en lasten	36
19.3 Kasstroomoverzicht	37
19.4 Toelichting financiële opstelling Pensioenkring Aon Groep Nederland	38
19.5 Toelichting op de balans per 31 december 2023	47
19.6 Niet in de balans opgenomen verplichtingen	68
19.7 Toelichting op de staat van baten en lasten	69
19.8 Gebeurtenissen na balansdatum	73

OVERIGE GEGEVENS

Overige gegevens	74
21.1 Resultaatbestemming	75
21.2 Actuariële verklaring Pensioenkring Aon Groep Nederland	76
21.3 Controle verklaring van onafhankelijke accountant	78
Bijlage 1: Begrippenlijst	79

9. Verslag Pensioenkring Aon Groep Nederland

9.1 Kerngegevens

	2023
Aantal deelnemers	
Actieven en arbeidsongeschikten	453
Gewezen deelnemers	1.400
Pensioengerechtigden	1.111
Totaal	2.964
Dekkingsgraad	
Beleidsdekkingsgraad	143,1%
Feitelijke dekkingsgraad	143,6%
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,0%
Vereiste dekkingsgraad	116,0%
Financiële positie (in € 1.000)	
Pensioenvermogen	686.803
Technische voorzieningen risico pensioenkring	477.990
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	201
Eigen vermogen	208.612
Minimaal vereist eigen vermogen	19.151
Vereist eigen vermogen	76.511
Premies en uitkeringen (in € 1.000)	
Kostendekkende premie	599
Gedempte premie	0
Feitelijke premie	599
Pensioenuitkeringen	13.415
Toeslagen**	
Deelnemers	0,00%
Gewezen deelnemers en pensioengerechtigden	0,00%
Niet toegekende toeslagen deelnemers (cumulatief)	0,00%
Niet toegekende toeslagen gewezen deelnemers en pensioengerechtigden (cumulatief)	0,00%
Beleggingsrendement*	
Per jaar	6,7%
Kostenratio's	
Pensioenuitvoeringskosten	0,08%
Vermogensbeheerkosten	0,14%
Transactiekosten	0,07%
Gemiddelde duration (in jaren)	
Actieven en arbeidsongeschikten	19,3
Gewezen deelnemers	19,7
Pensioengerechtigden	9,0
Totaal gemiddelde duration	14,1
Gemiddelde rekenrente	2,39%

* Het beleggingsrendement van 2023 betreft de periode 1 mei 2023 t/m 31 december 2023.

** Omdat de collectieve waardeoverdracht in mei 2023 heeft plaatsgevonden, is de toeslagverlening per 1 januari 2023 door Stichting Pensioenfonds Aon Groep Nederland verwerkt en zijn in 2023 door Stap geen toeslagen toegekend.

9.2 Algemene informatie

Pensioenkring Aon Groep Nederland is vanaf 1 mei 2023 operationeel. Per deze datum zijn de pensioenaanspraken en het vermogen van de voormalige Stichting Pensioenfonds Aon Groep Nederland in liquidatie overgedragen aan Stap Pensioenkring Aon Groep Nederland door middel van een collectieve waardeoverdracht. De aangesloten werkgever en Stap zijn per 1 april 2023 een uitvoeringsovereenkomst aangegaan voor onbepaalde tijd.

De samenstelling en zittingstermijnen van het belanghebbendenorgaan zijn op het moment van vaststellen van het jaarverslag als volgt:

Naam lid belanghebbendenorgaan	Ingangsdatum zittingstermijn	Einddatum 1ste zittingstermijn	Einddatum 1ste herbenoeming	Laatste termijn eindigt op
Arjen de Korver (1964), voorzitter namens de werkgever	01-05-2023	01-05-2025	01-05-2029	01-05-2033
Gerben Pasman (1983), lid namens de werkgever	01-05-2023	01-05-2026	01-01-2030	01-01-2034
Hoi-Wah Yip (1980), lid namens de deelnemers	01-05-2023	01-05-2024	01-01-2028	01-01-2032
Maurice Buijzen (1969), lid namens de gewezen deelnemers	22-02-2024	22-02-2028	01-01-2032	01-01-2036
Fred Dozy (1950), lid namens de pensioengerechtigden	01-05-2023	01-05-2027	01-05-2031	01-05-2035

Op 1 mei 2023 is Pensioenkring Aon Groep Nederland gestart met Arjen de Korver als voorzitter van het belanghebbendenorgaan en drie leden namens de werkgever, de deelnemers en de pensioengerechtigden. Voor het lid namens de gewezen deelnemers zijn in 2023 verkiezingen gehouden en op 22 februari 2024 is Maurice Buijzen benoemd als lid van het belanghebbendenorgaan namens de gewezen deelnemers. In 2024 eindigt de eerste zittingstermijn voor Hoi-Wah Yip en hiervoor zijn verkiezingen uitgeschreven.

Het belanghebbendenorgaan van Pensioenkring Aon Groep Nederland heeft in december 2023 een overleg gehad met het bestuur voor verdere kennismaking. Daarbij zijn diverse onderwerpen zoals het beleggingsplan 2024, het jaarplan 2024, de toeslagverlening per 1 januari 2024, het communicatiejaarplan 2024 en het pensioenreglement 2024 behandeld. Naast de vergadering met het bestuur, heeft het belanghebbendenorgaan in december 2023 een overleg gehad met de raad van toezicht en vier eigen vergaderingen, waarbij een delegatie van het bestuursbureau aanwezig was.

9.3 Pensioen paragraaf

Kenmerken regeling

Op de pensioenaanspraken en pensioenrechten zijn de pensioenreglementen zoals deze laatstelijk golden bij de voormalige Stichting Pensioenfonds Aon Groep Nederland in liquidatie van toepassing.

De belangrijkste kenmerken van de regeling luiden als volgt:

Pensioenregeling	De Pensioenkring Aon Groep Nederland voert de onderstaande pensioenregelingen uit. De pensioenregelingen zijn uitkeringsovereenkomsten in de zin van artikel 10 van de Pensioenwet. • de regeling voormalig eindlooppensioen 2015; • de regeling middellooppensioen 2014. Vanaf 1 januari 2009 is Stichting Pensioenfonds Aon Groep Nederland een gesloten fonds. Pensioenkring Aon Groep Nederland is een gesloten kring.
Pensioenleeftijd	Leeftijd 65 jaar
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Bij arbeidsongeschiktheid wordt de pensioenopbouw geheel of gedeeltelijk voortgezet, afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid.

Ontwikkelingen in aantallen deelnemers

In onderstaande tabel is een mutatieoverzicht opgenomen met de ontwikkelingen in het deelnemersbestand.

Deelnemers	Actief*	Ingegaan OP/NP	Ingegaan WzP	Gewezen	Totaal
Per 1 mei 2023	486	1.077	15	1.409	2.987
Bij	0	50	1	22	73
Af	33	31	1	31	96
Per 31 december 2023	453	1.096	15	1.400	2.964

** De actieve deelnemers betreffen deelnemers met een actief dienstverband bij de werkgever waar geen reguliere pensioenopbouw meer plaatsvindt en deelnemers die (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt zijn en premievrij pensioen opbouwen.*

Financieringsbeleid

In de uitvoeringsovereenkomst tussen Aon Groep Nederland B.V. en Stap is bepaald dat de werkgever het fonds gedurende de duur van die overeenkomst jaarlijks een premie ter beschikking stelt.

Feitelijke premie

De feitelijke premie is minimaal gelijk aan de kostendekkende premie. De kostendekkende premie is gebaseerd op de door de pensioenkring vastgestelde grondslagen en bestaat uit:

- de inkoop van de aangroei van alle onvoorwaardelijke pensioenaanspraken en de onvoorwaardelijke toeslagen over het betreffende boekjaar;
- een solvabiliteitsopslag. De solvabiliteitsopslag is gelijk aan de verhouding tussen het vereist eigen vermogen en de voorziening pensioenverplichtingen ultimo van het voorafgaande jaar;
- de risicopremie voor het (tijdelijke) partner- en wezenpensioen;

- een opslag voor het weerstandvermogen. Deze opslag bedraagt 0,2% over de som van de bovengenoemde onderdelen 1 tot en met 3 van de kostendekkende premie;
- een opslag die nodig is voor uitvoeringskosten.

Bij het vaststellen van de kostendekkende premie wordt de actuele rentetermijnstructuur gebruikt zoals deze door DNB gepubliceerd wordt per 31 december van het voorafgaande jaar.

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen voor Pensioenkring Aon Groep Nederland bedraagt 0,2% van het beheerde pensioenvermogen. Dit weerstandvermogen is het vermogen dat Stap volgens het bepaalde bij of krachtens de Pensioenwet ten minste moet aanhouden als vermogen om de bedrijfsrisico's te dekken. Het weerstandvermogen maakt geen deel uit van het vermogen van Pensioenkring Aon Groep Nederland.

Voor het weerstandvermogen geldt een wettelijk voorgeschreven minimum en maximum. Doorlopend wordt getoetst of het aanwezige weerstandvermogen hieraan voldoet. Daarbij vastgestelde overschotten en tekorten van het weerstandvermogen die het gevolg zijn van het behaalde positieve of negatieve rendement op het vermogen van Pensioenkring Aon Groep Nederland, komen ten goede aan respectievelijk ten laste van het behaalde bruto rendement op het vermogen van Pensioenkring Aon Groep Nederland.

Klachten

Stap vindt het belangrijk om te luisteren naar de deelnemers van de pensioenkring en daar ook naar te handelen. Daarmee volgt Stap de geactualiseerde versie (11 september 2023) van de Gedragslijn Goed omgaan met Klachten (gedragslijn). In deze gedragslijn hebben leden van de Pensioenfederatie vastgelegd wat het basisniveau is voor de wijze waarop de pensioenfondsensector wil omgaan met klachten. Stap sluit hiermee aan bij de verwachtingen van de deelnemers en is goed voorbereid op de verwachte toestroom van vragen en klachten door de stelselwijziging. De geactualiseerde versie van de gedragslijn sluit aan bij de Wet toekomst pensioenen. Daarin is een bredere definitie opgenomen van een klacht: elke uiting van ontevredenheid van een persoon gericht aan de pensioenuitvoerder. Met als vanzelfsprekend gevolg dat het aantal klachten toeneemt.

De klachtenregeling van Stap is in lijn gebracht met de nieuwe wetgeving en de gedragslijn. Met ingang van 1 januari 2024 verwijzen we in de klachtenregeling door naar de nieuw opgerichte Geschillen Instantie Pensioenfondsen (GIP).

In onderstaand schema staan de aantallen klachten en geëscaleerde klachten over 2023 voor een aantal vaste rubrieken zoals beschreven in de gedragslijn. In 2023 zijn twee klachten afgehandeld en hiervan is één klacht niet naar tevredenheid van de deelnemer afgewikkeld. Onderverdeeld naar rubriek (AFM classificatie) geeft dat het volgende beeld.

Onderwerp	Aantal klachten	Geëscaleerde klachten
Afgehandelde klachten 2023 per onderwerp:		
- service en klantgerichtheid	0	0
- behandelingsduur	0	0
- informatieverstrekking	0	0
- deelnemersportaal	0	0
- keuzebegeleiding	0	0
- pensioenberekening en -betaling	0	1
- registratie werknemersgegevens/datakwaliteit	1	0
- toepassing wet- en regelgeving: algemeen	0	0
- toepassing wet- en regelgeving: invaren, transitie	0	0
- financiële situatie	0	0
- duurzaamheid	0	0
- overig	0	0
Totaal	1	1

Op dit moment is TKP bezig met de inrichting van een periodieke meting van de klanttevredenheid over de behandeling van klachten. Deze wordt in de loop van 2024 operationeel. Ook zal dan op een stelselmatige wijze gekeken worden naar mogelijke verbeteringen die Stap kan doorvoeren op basis van de ontvangen klantsignalen.

9.4 Vermogensbeheer

Beleggingsmix

In onderstaande tabel zijn de actuele en strategische beleggingsmix per ultimo 2023 opgenomen.

	2023		
	in € miljoen	Actuele mix in %	Strategische mix in %
Aandelen	222,6	32,4	32,0
Opkomende markten	47,9	7,0	6,5
Europa	44,1	6,4	6,5
Wereldwijd	130,6	19,0	19,0
Vastrentende waarden	448,6	65,3	66,0
Bedrijfsobligaties Europa	62,8	9,1	9,0
Hoogrentende bedrijfsobligaties	25,4	3,7	3,0
Hypotheek Nederland	94,1	13,7	12,5
Staatsleningen opkomende markten	46,4	6,8	6,5
Discretionaire portefeuille nominale staatsobligaties	219,9	32,0	35,0
Liquiditeiten	18,5	2,7	2,0
Overlay	-3,1	-0,4	
Interest Rate Swap	-3,1	-0,4	
Totaal * / **	686,7	100,0	100,0

* Vanwege afrondingen kunnen sommaties van de getoonde cijfers afwijken van de totalen.

** Dit betreft de eindstand van de beleggingen inclusief de negatieve derivaten.

In december 2023 is het beleggingsplan 2024 vastgesteld. Het beleggingsplan 2024 heeft als ingangsdatum 1 januari 2024.

Ten opzichte van het beleggingsplan 2023 zijn de volgende wijzigingen in de portefeuille aangebracht:

- Vanuit de regioallocatie binnen de aandelenportefeuille volgt een samenvoeging van het strategisch gewicht van aandelen ontwikkelde markten en Europese aandelen en een omzetting van de allocatie naar aandelen Europa naar ontwikkelde markten.
- Ten behoeve van kasbufferbeleid en de renteswap-overlay worden de bandbreedtes en het gewicht van nominale staatsobligaties en kas samengevoegd.

Resultaten beleggingen

In onderstaande tabel worden de beleggingsresultaten van 2023 weergegeven.

Cijfers in %	Pensioenkring *	Benchmark	Relatief	Bijdrage aan totaal rendement
Aandelen	10,0	9,3	0,7	3,2
Aandelen opkomende markten (MM Global Emerging Markets Fund)	7,8	6,8	0,9	0,5
Aandelen Europa (MM European Equity Index Fund Hedged)	3,6	3,5	0,1	0,2
Aandelen wereldwijd (MM Developed World Equity Index Fund Hedged)	13,1	12,3	0,8	2,5
Vastrentende waarden	5,1	5,0	0,1	3,3
Bedrijfsobligaties Europa (MM Euro Credit ESG Fund)	6,4	5,5	0,8	0,6
Hoogrentende bedrijfsobligaties (MM Global High Yield Fund Hedged)	7,3	7,0	0,3	0,3
Hypotheek Nederland (MM Dutch Mortgage Fund)	2,7	4,3	-1,5	0,3
Hypotheek Nederland (ASR Mortgage Fund - met NHG-garantie)	3,8	4,3	-0,5	0,1
Staatsleningen opkomende markten (MM Global Emerging Market Debt Fund)	9,2	6,7	2,3	0,6
Discretionaire portefeuille nominale staatsobligaties	4,6	4,6	0,0	1,5
Liquiditeiten				0,1
Totaal exclusief overlay	6,6	6,3	0,2	6,6
Totaal overlay				0,0
Interest Rate Swap				0,0
Totaal inclusief overlay	6,7			6,7

* De getoonde rendementen zijn door de pensioenkring behaald, via participaties in de genoemde beleggingsfondsen. Het rendement van zowel de portefeuille als de benchmark is door de start van de pensioenkring vastgesteld over de periode van 1 mei 2023 tot einde jaar.

Toelichting resultaten beleggingen 2023

In deze paragraaf wordt ingegaan op de behaalde rendementen van de pensioenkring (1). De belangrijkste bijdragen aan het rendement en de meest opvallende relatieve en absolute rendementen worden hierna toegelicht.

(1) Voor de meeste beleggingscategorieën wordt passief belegd. Doordat de benchmark geen rekening houdt met transactiekosten is het rendement van de passief beheerde beleggingsfondsen, als gevolg van de transactiekosten, meestal iets lager dan de gehanteerde benchmark.

Toelichting resultaten aandelen

Door de sterke stijging van de aandelenmarkt droeg de categorie aandelen met 3,2%-punt positief bij aan het totaal rendement. Het MM Developed World Equity Index Fund Hedged had met 2,5%-punt de grootste positieve bijdrage aan deze beleggingscategorie.

Ontwikkeling aandelen opkomende markten

Het MM Global Emerging Markets Fund belegt wereldwijd in aandelen van ondernemingen uit ontwikkelde en opkomende markten. Het merendeel van de managers in het beleggingsfonds maken gebruik van bottom-up aandelenselectie. Het beleggingsfonds behaalde in 2023 een rendement dat hoger was dan het rendement van de benchmark. Het afgelopen jaar kenmerkte zich door onverwachte gebeurtenissen op het

macro economische en het geopolitieke vlak. De hoge volatiliteit van de rente en de sterke stijging van de rente hadden periodiek een grote invloed op de wereldwijde aandelenmarkten. Desalniettemin was het rendement van de belangrijkste opkomende markten over het jaar positief en wisten ook de meeste managers in het beleggingsfonds de benchmark voor te blijven. De managers zaten per saldo onderwogen in China wat een positieve bijdrage heeft geleverd. Daarnaast leverde goede aandelenselectie in een aantal landen, zoals in Mexico, Brazilië en Taiwan een positieve bijdrage.

Ontwikkeling aandelen ontwikkelde markten

Het MM European Equity Index Fund Hedged kent een passieve beleggingsstijl waardoor het rendement in lijn is met het rendement van de benchmark. Het terugvorderen van dividendbelasting droeg dit jaar positief bij en als gevolg hiervan behaalde het beleggingsfonds een positief relatief rendement.

Het MM Developed World Equity Index Fund Hedged kent eveneens een passieve beleggingsstijl waardoor het rendement in lijn is met het rendement van de benchmark. Dat het beleggingsfonds een positief relatief rendement behaalde kwam vooral door het uitsluitingsbeleid. Daarnaast droeg het terugvorderen van dividendbelasting positief bij. Bij het berekenen van het benchmarkrendement wordt de mogelijkheid om dividendbelasting terug te vorderen niet meegenomen, terwijl dit door de fiscale status van het beleggingsfonds deels wel mogelijk is.

Toelichting resultaten vastrentende waarden

Vastrentende waarden droegen 3,3%-punt bij aan het totaal rendement. De portefeuille met discretionaire nominale staatsobligaties leverde met 1,5%-punt de grootste positieve bijdrage aan deze beleggingscategorie.

Ontwikkeling investment grade bedrijfsobligaties Europa

Het MM Euro Credit ESG Fund heeft beter gereendeerd dan de benchmark en presteerde ook beter dan de lange termijn doelstelling, terwijl het risicoprofiel van het beleggingsfonds laag is. Het beleggingsfonds profiteerde van de selectie van obligaties binnen de sectoren. Vooral posities in financiële waarden en nutsbedrijven droegen positief bij.

Ontwikkeling hoogrentende bedrijfsobligaties

Het rendement van het MM Global High Yield Fund Hedged was licht hoger dan dat van de benchmark. Zowel sector allocatie als selectie van obligaties binnen de sectoren leverden beperkt positieve resultaten op.

Ontwikkeling Nederlandse hypotheek

Het rendement van de belegging in het MM Dutch Mortgage Fund wordt op de lange termijn vergeleken met het rendement van Nederlandse staatsobligaties, omdat een goede benchmark voor Nederlandse hypotheek ontbreekt. Het rendement was in de verslagperiode fors lager dan dat van Nederlandse staatsobligaties. Sinds de start van het beleggingsfonds (oktober 2013) is er echter op jaarbasis sprake van een relatief rendement van 2%, terwijl de doelstelling ligt op het behalen van minimaal 1%. De risicopremie van hypotheek liep op van 1,6% naar een niveau net boven 2% voor een 20-jaars hypotheek met NHG. De kredietopslag van 2% ligt dicht bij het gemiddelde over de afgelopen jaren. De huizenmarkt in Nederland was redelijk stabiel in 2023. Het beleggingsfonds is relatief goed beschermd tegen mindere economische periodes door de relatief lage loan-to-value (minder dan 60%). Betalingsachterstanden op hypotheek zijn nog steeds zeer laag ondanks de gestegen prijzen voor energie.

Ook het ASR Mortgage Fund met NHG bleef in de verslagperiode achter bij de benchmark. De huizenmarkt in Nederland was ondanks de hogere rente stabiel in 2023. Betalingsachterstanden op hypotheek zijn nog steeds zeer laag ondanks de gestegen prijzen voor energie. De gemiddelde loan-to-value (circa 68%) biedt bescherming tegen slechtere economische omstandigheden.

Ontwikkeling staatsobligaties opkomende markten

De sterke daling van de risicopremies zorgde voor positieve absolute rendementen. Het rendement van het actief beheerde MM Global Emerging Market Debt Fund, dat belegt in staatsleningen van opkomende markten, behaalde in 2023 een duidelijk beter rendement dan de benchmark. Het beleggingsfonds nam meer risico dan de benchmark, en dit werd in het afgelopen jaar beloond daar de risicopremies van vooral de landen met een high yield rating sterk daalden. Het beleggingsfonds had meer dan de benchmark belegd in landen als El Salvador, Argentinië, Sri Lanka, en Zambia. Al deze posities droegen positief bij aan het relatieve rendement.

Ontwikkeling discretionaire staatsobligaties

In de verslagperiode behaalde de portefeuille met discretionaire nominale staatsobligaties een positief rendement. Europese staatsobligaties lieten een stijging zien als gevolg van een dalende rente, met name in december. Waar de rente in de eerste 11 maanden nog gestaag opliep, in lijn met het verkrappende beleid van de ECB, stond de maand december volledig in het teken van verwachtingen omtrent renteverlagingen voor het komend jaar en nam de rente hiervoor alvast een afslag op. Een belangrijke reden voor deze dalende rente was het einde van de reeks renteverhogingen van de centrale bank, als ook de verzwakkende economische indicatoren.

Ontwikkelingen liquiditeiten

De liquiditeiten worden in een drietal geldmarktfondsen belegd. Voor het Morgan Stanley Euro Liquidity Fund, het Fidelity Institutional Liquidity Fund en het BlackRock ICS Euro Liquidity Fund, was het de primaire focus om te kunnen voorzien in liquiditeit vanwege de aanhoudende onzekerheden in de financiële markten. Om dit te bewerkstelligen hield men vast aan een relatief hoge allocatie naar dagelijks opvraagbare deposito's en posities met een looptijd van maximaal één week. Om te profiteren van de oplopende rente werd gedurende het jaar meer belegd in posities met een relatief korte looptijd. Het behaalde rendement was positief.

Toelichting resultaten overlay

De overlay, bestaande uit renteswaps, heeft voornamelijk als doel om de dekkingsgraad van de pensioenkring te beschermen tegen financiële risico's en droeg in de verslagperiode 0,02%-punt bij aan het rendement.

Attributie analyse

De attributie geeft een nadere verklaring van de behaalde out-performance over een bepaalde periode. Dit wordt verklaard door twee elementen:

- allocatie: out-performance behaald door meer/minder te beleggen (alloceren) in categorieën die het relatief beter/slechter doen ten opzichte van het totaal;
- selectie: out-performance behaald door binnen de beleggingscategorie bepaalde beleggingen te kiezen die een out-performance behalen ten opzichte van hun respectievelijke benchmark.

Attributie beleggingscategorieën eind 2023		
Cijfers in %	Allocatie effect	Selectie effect
Aandelen	0,0	0,2
Vastrentende waarden	0,0	0,0
Liquiditeiten	0,0	0,0
Totaal	0,0	0,2

Het positieve relatieve rendement wordt met name veroorzaakt door het selectie effect. Het MM Developed World Equity Index Fund Hedged zorgde voor de grootste positieve bijdrage aan het selectie effect, namelijk met 0,1%-punt.

9.5 Kostentransparantie

Het onderstaande overzicht is opgesteld conform de Aanbeveling Uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie. Mede op basis van deze aanbevelingen is een deel (30% van de exploitatiekosten) van de uitvoeringskosten voor pensioenbeheer gealloceerd naar de kosten voor vermogensbeheer. Genoemde bedragen zijn vermeld in € 1.000, tenzij anders is aangegeven, en zijn door de start van de pensioenkring vastgesteld over de periode van 1 mei 2023 tot en met 31 december 2023.

Soort kosten	2023 €	2023 % *
Uitvoeringskosten pensioenbeheer	528	0,08
Kosten vermogensbeheer	885	0,14
Transactiekosten	434	0,07
Totaal **	1.848	0,28

* Percentage van het gemiddeld belegd vermogen.

** Vanwege afrondingen op twee decimalen kunnen sommaties van de getoonde cijfers afwijken van de totalen.

De hierboven vermelde kosten zijn uitgedrukt in een percentage van het gemiddeld belegd vermogen in het betreffende jaar en worden in de volgende paragrafen nader uitgesplitst en toegelicht.

Uitvoeringskosten pensioenbeheer

Deze kosten betreffen de kosten voor pensioenbeheer en de exploitatie Stap. De wijziging van het weerstandsvermogen wordt hierbij buiten beschouwing gelaten.

Soort kosten	2023 €	2023 % *
Administratiekostenvergoeding	351	0,05
Administratiekostenvergoeding meerwerk	13	0,00
Exploitatiekosten	211	0,03
Overige kosten	20	0,00
Allocatie naar kosten vermogensbeheer	-67	-0,01
Totaal **	528	0,08

* Percentage van het gemiddeld belegd vermogen.

** Vanwege afrondingen kunnen sommaties van de getoonde cijfers afwijken van de totalen.

De administratievergoeding meerwerk bestaat in 2023 uit een vergoeding voor aanvullende dienstverlening.

De exploitatiekosten betreffen kosten die vanuit de pensioenkring worden betaald aan Stap voor governance (211). Deze kosten bestaan uit een vaste vergoeding voor Stap, kosten voor de werkzaamheden door de externe accountant en de certificerend actuaris, kosten voor de actuariële functie, kosten voor het toezicht door AFM en DNB, kosten voor de Pensioenfederatie, kosten die samenhangen met voorbereidende werkzaamheden voor de Wtp en kosten van het belanghebbendenorgaan. Een deel (30%) van de exploitatiekosten wordt toegerekend aan de kosten vermogensbeheer.

Onder overige kosten zijn bankkosten, kosten voor communicatie-uitingen en kosten voor de aanvangshaalbaarheidstoets opgenomen.

Kosten per deelnemer

De uitvoeringskosten pensioenbeheer per actieve deelnemer/pensioengerechtigde zijn in de volgende tabel weergegeven. Doordat de uitvoeringskosten pensioenbeheer zijn vastgesteld over de periode van 1 mei 2023 tot en met 31 december 2023 geven de kosten per actieve deelnemer/pensioengerechtigde een vertekend beeld.

2023	
Uitvoeringskosten pensioenbeheer	
	€
Totale uitvoeringskosten pensioenbeheer (in € 1.000)	528
Uitvoeringskosten pensioenbeheer per actieve deelnemer/pensioengerechtigde (in €) *	338
* Deze kosten zijn vastgesteld conform de Aanbeveling Uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie en exclusief de kosten vermogensbeheer.	

Voor de kosten per actieve deelnemer/pensioengerechtigde is geen benchmark opgenomen, omdat de meerwaarde van het laten uitvoeren van een benchmark niet opweegt tegen de vergoeding die daarvoor gevraagd wordt. Daarnaast worden de kosten per deelnemer tot de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel beïnvloed door de eenmalige kosten die hiervoor in de uitvoeringskosten pensioenbeheer zijn opgenomen.

Kosten vermogensbeheer

Het bedrag van 885 betreft alle door de pensioenkring betaalde kosten vermogensbeheer (direct en indirect).

2023	
Kosten vermogensbeheer	
Directe kosten vermogensbeheer	481
Indirecte kosten vermogensbeheer (ten laste van beleggingsresultaat)	404
Totale kosten van vermogensbeheer	885

De directe kosten vermogensbeheer bestaan uit de volgende posten:

- dienstverlening integraal balansbeheerder:
 - *beheervergoeding*: dit is een vaste beheervergoeding voor het operationeel vermogensbeheer per tijdperiode die onafhankelijk is van de prestatie;
 - *vergoeding advies, administratie en rapportage*: dit is de vergoeding voor de integrale dienstverlening conform de uitbestedingsovereenkomst;
- overige directe kosten: dit betreft onder andere bankkosten en custody-kosten;
- allocatie van de exploitatiekosten van Stap die betrekking hebben op vermogensbeheer.

De hoogte van directe kosten vermogensbeheer (481) wijkt af van de weergave in de financiële opstelling (475). Een deel van de overige kosten (6) wordt bij de vermogensbeheerder en in het bestuursverslag onder indirecte kosten verantwoord. Daarnaast is er sprake van een korting die de pensioenkring ontvangt met betrekking tot de ASR-hypotheekbelegging (-12). De verschillen tussen de financiële opstelling en het bestuursverslag betreffen verschuivingen in de weergave en hebben geen invloed op het totaal aan kosten vermogensbeheer.

De indirecte kosten vermogensbeheer bestaan uit kosten die worden gemaakt binnen de onderliggende beleggingsfondsen. Deze bestaan uit de volgende posten:

- *beheervergoeding externe managers*: dit is een (basis) vergoeding per tijdperiode die onafhankelijk is van de prestatie.
- *performance fee externe managers*: dit is een prestatieafhankelijke vergoeding voor het verslaan van de benchmark door een externe manager.

- *overige kosten*: dit betreft onder andere de vergoeding van de bewaarbank, administratiekosten, accountantskosten en juridische kosten.

De kosten vermogensbeheer worden gerapporteerd in euro's en als percentage van het gemiddelde van het totaal belegd vermogen. De volgende tabel geeft dit per beleggingscategorie weer. Een deel van de kosten is geschat. De schattingen zijn gebaseerd op opgaven van externe managers van kosten in onderliggende beleggingsstructuren.

Categorie beleggingen	2023 €	2023 % *
Aandelen	155	0,02
Vastrentende waarden	528	0,08
Overig	136	0,02
Totaal	818	0,12
Allocatie vanuit pensioenbeheer	67	0,01
Totaal **	885	0,14

* *Percentage van het gemiddeld belegd vermogen*
 ** *Vanwege afrondingen kunnen sommaties van de getoonde cijfers afwijken van de totalen.*

De kosten vermogensbeheer zijn als percentage van het gemiddeld belegd vermogen in 2023 0,14% en zijn door de start van de pensioenkring vastgesteld over de periode van 1 mei 2023 tot einde jaar.

Transactiekosten

Deze kosten betreffen de toe- en uittredingsvergoedingen van de beleggingsfondsen, de transactiekosten van discretionaire portefeuilles en de derivatentransacties. Deze kosten zijn in het gerapporteerde rendement verwerkt.

Transactiekosten in beleggingsfondsen zijn wel onderdeel van het rendement, maar worden niet apart gespecificeerd. De transactiekosten zijn als volgt bepaald:

- aandelen: op basis van directe transactiekosten zoals commissie en belastingen en indirecte geschatte kosten zoals spread en marktimpat. Indien deze kosten niet aanwezig zijn worden deze vastgesteld op basis van schattingen;
- vastrentende waarden en derivaten: van vastrentende waarden zijn de transactiekosten slechts bij benadering vast te stellen. Deze kosten zijn niet zichtbaar bij aan- en verkopen, maar zijn een impliciet onderdeel van de spread tussen bied- en laatkoersen. Binnen deze fondsen worden de transactiekosten geschat op basis van de gemiddelde spread gedurende het jaar en de som van aan- en verkopen.

De (geschatte) transactiekosten, waaronder ook de kosten voor toe- en uittreding vallen, worden gerapporteerd in euro's en als een percentage van het gemiddelde van het totaal belegd vermogen.

Categorie beleggingen	2023 €	2023 % *
Aandelen	80	0,01
Vastrentende waarden	354	0,05
Derivaten	0	0,00
Totaal **	434	0,07

* *Percentage van het gemiddeld belegd vermogen*
 ** *Vanwege afrondingen kunnen sommaties van de getoonde cijfers afwijken van de totalen.*

In bovenstaande kosten is een bedrag van 2 begrepen voor toe- en uittredingskosten van de pensioenkring. Het restant betreft werkelijke en geschatte transactiekosten van de beleggingen. De totale transactiekosten in 2023 bedroegen 0,07%-punt van het gemiddeld belegd vermogen.

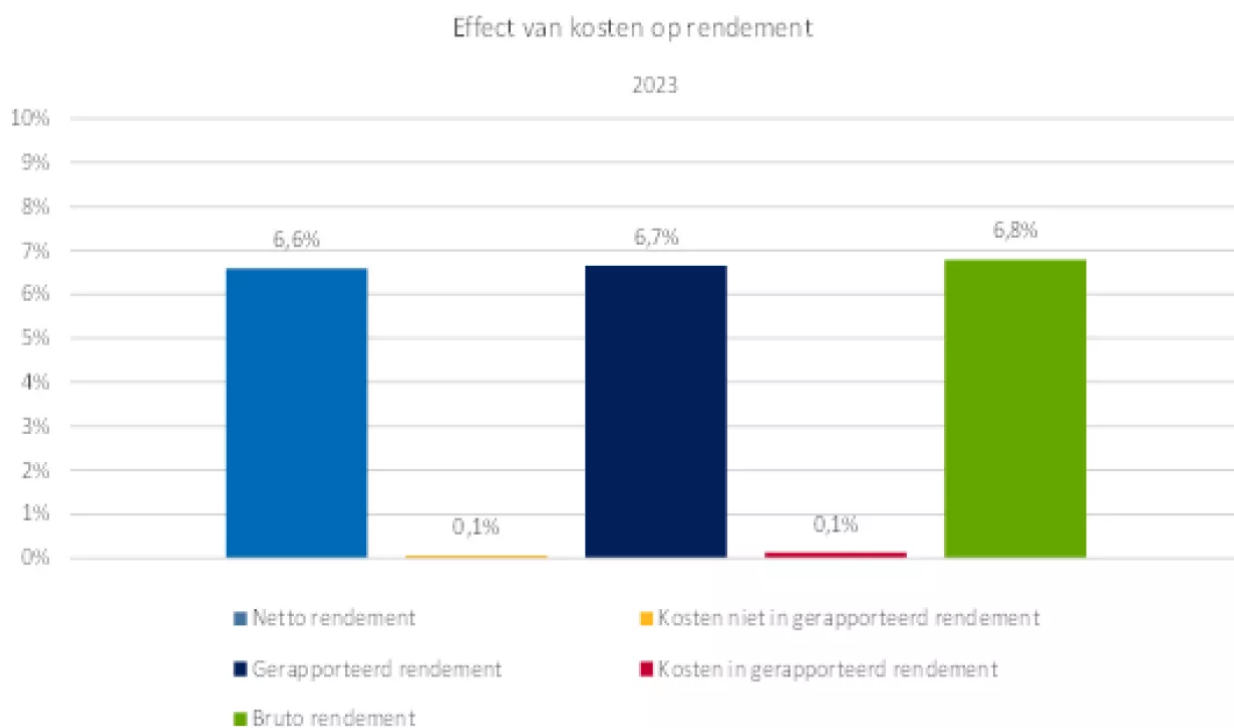
Beleggingskosten en relatie rendement, risico en kosten

De totale kosten vermogensbeheer in 2023 bedroegen 0,20% van het gemiddeld belegd vermogen. Van deze totale kosten bestaat 0,00%-punt (afgerond) uit prestatieafhankelijke vergoedingen. Een deel van de beleggingsportefeuille wordt namelijk actief beheerd, met als uitgangspunt dat actief beheer voor de geselecteerde beleggingscategorieën op termijn een hoger rendement oplevert.

Hier stond een gerealiseerd relatief rendement op de actieve beleggingen van 0,20%-punt ten opzichte van de benchmarks tegenover. Deze percentages zijn berekend op basis van de gemiddelde standen in 2023 en op basis van de totale portefeuille. In absolute getallen heeft het actief beheer een opbrengst opgeleverd van 1.322 ten opzichte van 22 aan kosten.

Op totaalniveau is het actief risico in de beleggingsportefeuille beperkt. De ex-ante tracking error bedraagt eind 2023 0,3% op jaarbasis. Een tracking error van 0,3% geeft aan dat de kans dat het rendement van de portefeuille met maximaal 0,3% afwijkt van het rendement van de benchmark ongeveer 66,67% is. En er is ongeveer 5% kans dat de portefeuille met meer dan 0,6% (twee maal de tracking error) afwijkt van de benchmark.

Om het effect van de kosten in relatie tot het totale rendement van de pensioenkring te duiden, geeft onderstaande grafiek weer welke kosten onderdeel uitmaken van het gerapporteerde rendement van de pensioenkring en welke kosten hier buiten vallen.

Netto rendement	Rendement na kosten binnen en buiten de beleggingen.
Kosten niet in gerapporteerd rendement	Kosten die buiten de beleggingsportefeuille om betaald zijn.
Gerapporteerd rendement	Gerapporteerd rendement van de beleggingen
Kosten in gerapporteerd rendement	Kosten binnen de beleggingen (vermogensbeheer en transactiekosten).
Bruto rendement	Rendement zonder het effect van kosten.

Uitvoeringskosten en oordeel bestuur

Het bestuur van Stap vindt kostenbeheersing belangrijk. Daarom streeft het bestuur naar een acceptabel kostenniveau in verhouding tot de kwaliteit van de uitvoering en besteedt het bestuur aandacht aan de beheersing van de uitvoeringskosten voor pensioenbeheer en vermogensbeheer.

Jaarlijks wordt voor de pensioenkring een begroting opgesteld. De realisatie van de uitvoeringskosten wordt door het bestuursbureau gemonitord via de maand- en kwartaalrapportages van pensioenbeheer en vermogensbeheer. Op basis van de kwartaalrapportages en via een evaluatie van de uitbestedingsovereenkomsten wordt tevens de kwaliteit van de uitvoering gemonitord.

Het bestuur heeft de uitvoeringskosten beoordeeld en vastgesteld dat deze verklaarbaar en acceptabel zijn in het licht van de gemaakte afspraken.

9.6 Financiële positie en herstelplan (FTK)

Dekkingsgraden

In 2023 is de rentetermijnstructuur (RTS) gedaald, waardoor de technische voorzieningen (TV) van de pensioenkring zijn gestegen. De rente heeft in 2023 een negatief effect gehad op de ontwikkeling van de dekkingsgraad. Een positief beleggingsrendement van 6,7% zorgde daarentegen voor een stijging van de feitelijke dekkingsgraad. Uiteindelijk is de feitelijke dekkingsgraad eind 2023 uitgekomen op 143,6%.

Ultimo 2023 is de beleidsdekkingsgraad van 143,1% hoger dan de dekkingsgraad behorend bij het vereist vermogen van 116,0%. Daarmee is er ultimo 2023 sprake van een toereikende solvabiliteit. Eind 2023 bedraagt de dekkingsgraad op basis van marktrente 143,6%. De dekkingsgraad op basis van marktrente wordt bepaald door het pensioenvermogen te delen door de TV op marktwaarde.

Dekkingsgraad- en renteniveaus	
Cijfers in %	2023
Beleidsdekkingsgraad	143,1
Feitelijke Dekkingsgraad	143,6
Dekkingsgraad op basis van marktrente	143,6
Reële dekkingsgraad	108,3
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,0
Vereiste dekkingsgraad	116,0
Rekenrente vaststelling TV	2,39

Herstelplan

De pensioenkring hoeft geen herstelplan in te dienen omdat de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2023 (143,1%) hoger ligt dan de vereiste dekkingsgraad per 31 december 2023 (116,0%).

Minimaal vereist vermogen

Indien de beleidsdekkingsgraad gedurende vijf achtereenvolgende jaren (6 peilmomenten) lager is dan het vermogen dat hoort bij het minimaal vereist vermogen, dienen de pensioenaanspraken en -rechten te worden gekort. Dit betreft de korting op basis van de Maatregel minimaal vereist eigen vermogen (de zogenoemde MVEV-korting). Het korten is hierbij onvoorwaardelijk, maar mag worden verdeeld over (maximaal) 10 jaar.

Ultimo 2023 is de beleidsdekkingsgraad (143,1%) hoger dan de dekkingsgraad die hoort bij het minimaal vereist vermogen (104,0%). De MVEV-korting is per 31 december 2023 voor Pensioenkring Aon Groep Nederland daarom niet aan de orde.

Toekomst Bestendig Indexeren (TBI)

Vanuit het wettelijk kader is toekomstbestendigheid het uitgangspunt voor toeslagverlening. Dit houdt onder meer in dat het beschikbare vermogen boven een beleidsdekkingsgraad van 110,0% bepalend is om een bepaalde toeslag levenslang toe te kunnen kennen. De levenslange toeslag wordt bepaald op grond van het verwachte gemiddelde toekomstige consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen. De grens voor Toekomst Bestendig Indexeren (TBI-grens) is de grens waarop de pensioenkring op basis van toekomstbestendige toeslagverlening de volledige toeslag kan toekennen. Deze grens was voor Pensioenkring Aon Groep Nederland per 30 september 2023 gelijk aan 138,7%.

Toeslagbeleid

Pensioenkring Aon Groep Nederland kent voor deelnemers met een actief dienstverband in de regeling voormalig eindlooonpensioen 2015 en de deelnemers met een actief dienstverband in de regeling middelloonpensioen 2014 een onvoorwaardelijk toeslagbeleid waarbij de toeslagen worden gefinancierd uit de premiebijdrage van de werkgever. De pensioenkring verleent jaarlijks per 1 april respectievelijk 1 januari van het betreffende jaar een toeslag. De hoogte van de toeslag in de regeling voormalig eindlooonpensioen 2015 bedraagt 2% per jaar. De hoogte van de toeslag in de regeling middelloonpensioen 2014 is gekoppeld aan het percentage waarmee de lonen bij de werkgever zijn gestegen (algemene Aon loonstijging). Het bestuur heeft in januari 2024 besloten om per 1 januari 2024 een toeslag van 1% toe te kennen.

Voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden kent de pensioenkring een voorwaardelijk toeslagbeleid waarbij de toeslagen uit het eigen vermogen van de pensioenkring worden gefinancierd, afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad. De toeslag wordt gebaseerd op de wijziging van het consumentenprijsindexcijfer (CPI) voor alle huishoudens. Dit wordt bepaald aan de hand van de wijziging van de index over de periode oktober tot oktober van het jaar voorafgaande aan de toeslagverlening.

Het bestuur heeft in januari 2024 besloten om op basis van de financiële positie van de pensioenkring per 30 september 2023 geen toeslag te verlenen aan de pensioengerechtigden en gewezen deelnemers per 1 januari 2024. De consumentenprijsindex (CPI) was over de periode oktober 2022 tot oktober 2023 negatief.

Richtlijnen voor toeslagen

Het voorwaardelijke toeslagbeleid voor de pensioengerechtigden en gewezen deelnemers is als volgt vormgegeven:

- Het toeslagbeleid is voorwaardelijk en financiering van de toeslagen vindt plaats uit het vrije eigen vermogen. Er is derhalve geen recht op toekomstige toeslagen. Het is niet zeker of en in hoeverre in de toekomst toeslagen worden verleend. Er is geen geld gereserveerd voor toekomstige toeslagen
- Het uitgangspunt voor de toeslagen is de stijging van de door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gepubliceerde afgeleide consumentenprijsindex (CPI) voor alle huishoudens.
- De toeslag zal in enig kalenderjaar niet meer bedragen dan 4% en kan niet negatief zijn.
- De toeslagambitie bedraagt 100% van de stijging van de CPI. In de jaarlijkse haalbaarheidstoets zal de verwachte realisatie van de toeslag worden bepaald.
- Wanneer de beleidsdekkingsgraad (reguliere) toeslagverlening niet toestaat, of leidt tot gedeeltelijke toeslagverlening, komt de niet toegekende toeslag, tot een maximum van 4%, in aanmerking voor inhaaltoeslag in de toekomst.

Inhaaltoeslag

Het bestuur kan besluiten om in het verleden niet toegekende toeslagen in te halen indien:

- die toeslagverlening geen nadelige gevolgen heeft voor de toeslagverlening in de toekomst,
- de beleidsdekkingsgraad het niveau van het vereist eigen vermogen, bedoeld in artikel 132 van de Pensioenwet, behoudt en
- in enig jaar ten hoogste een vijfde van het vermogen dat voor deze toeslagverlening beschikbaar is, wordt aangewend.

Het bestuur heeft in januari 2024 besloten om de maximale inhaaltoeslag te verlenen. Aan de pensioengerechtigden en gewezen deelnemers wordt per 1 januari 2024 een inhaaltoeslag verleend van maximaal 1,03753%. Dit is het samengestelde percentage van de inhaaltoeslagen voor de jaren 2017, 2016 en 2015. Omdat de besluitvorming over de inhaaltoeslag in 2024 heeft plaatsgevonden zal het effect van deze toeslag pas in het volgende boekjaar worden verantwoord.

9.7 Actuariële paragraaf

Het verloop van de technische voorzieningen werd voor een groot deel bepaald door de bewegingen van markttrentes en beleggingsrendementen, de verleende toeslagen en de collectieve waardeoverdracht vanuit de voormalige Stichting Pensioenfonds Aon Groep Nederland in liquidatie.

In onderstaande tabel staat een analyse van het actuariële resultaat. Hierbij worden de actuariële uitgangspunten van de pensioenkring vergeleken met de werkelijke actuariële ontwikkelingen over het verslagjaar. De bedragen wijken af van de bedragen in de financiële opstelling, die boekhoudkundig zijn bepaald.

(bedragen x € 1.000)	
Categorie resultaat	2023
Resultaat op beleggingen	29.648
Resultaat op wijziging RTS	-16.592
Resultaat op premie	0
Resultaat op waardeoverdrachten	194.223
Resultaat op kosten	0
Resultaat op uitkeringen	45
Resultaat op kanssystemen	1.494
Resultaat op toeslagverlening	0
Resultaat op overige (incidentele) mutaties technische voorzieningen	-232
Resultaat op overige oorzaken	26
Totaal saldo van baten en lasten	208.612

Toelichting actuariële resultaat

In 2023 zijn de volgende belangrijke effecten in het actuariële resultaat te onderscheiden. Genoemde bedragen zijn vermeld in € 1.000, tenzij anders is aangegeven.

Beleggingen

Onder beleggingsrendementen worden verstaan:

- alle directe en indirecte beleggingsopbrengsten inclusief kosten vermogensbeheer;
- de benodigde intresttoevoeging aan de technische voorzieningen. Deze wordt vastgesteld aan de hand van de eerstejaars 'spot rate' uit de door DNB gepubliceerde RTS per jaar aan de start van de analyseperiode.

Het resultaat op beleggingen in het boekjaar bedraagt 29.648. Op dit resultaat is uitgebreid ingegaan in het hoofdstuk 'Vermogensbeheer'. Het resultaat op beleggingen draagt in 2023 positief bij aan de dekkingsgraad.

Wijziging rentetermijnstructuur (RTS)

De RTS ultimo 2023 ligt gemiddeld onder de RTS per 30 april 2023. Dit heeft geleid tot een toename van de technische voorzieningen en dus tot een negatief resultaat. Het resultaat hiervan bedraagt -16.592.

Waardeoverdrachten

Per 1 mei 2023 zijn de pensioenaanspraken en pensioenrechten van Stichting Pensioenfonds Aon Groep Nederland in liquidatie via een collectieve waardeoverdracht overgegaan naar Stap Pensioenkring Aon Groep Nederland. Dit verklaart grotendeels het resultaat op waardeoverdrachten van 194.223.

Kanssystemen

Aan het vaststellen van de technische voorzieningen liggen kanssystemen ten grondslag. De belangrijkste zijn sterfte en arbeidsongeschiktheid. Het resultaat op kanssystemen bedraagt 1.494.

Overige (incidentele) mutaties technische voorzieningen

Het resultaat op overige (incidentele) mutaties technische voorzieningen bedraagt -232. Dit resultaat wordt volledig veroorzaakt door de actualisatie van de kostenvoorziening.

Vereist vermogen

Het vereist vermogen is gebaseerd op het strategisch beleggingsbeleid en is vastgesteld op 116,0%. Indien het vereist vermogen bepaald zou zijn op basis van de actuele beleggingen zou deze uitkomen op 116,1%.

9.8 Risicoparagraaf

Bij het bepalen van het beleid en het nemen van belangrijke besluiten maakt het bestuur een afweging tussen risico, rendement en beheersing van de risico's. Daarbij heeft het bestuur bovendien grenzen (risicobereidheid) gedefinieerd aan de omvang van de risico's. Het beleid is vastgelegd in de ABTN van de pensioenkring. In 2023 zijn geen wijzigingen aangebracht in de risicobereidheid van de pensioenkring.

Integraal risicomanagement

In het hoofdstuk integraal risicomanagement van Stap is de beschrijving van het integraal risicomanagement op instellingsniveau opgenomen. Deze beschrijving is van toepassing op alle pensioenkringen.

Doelstellingen en risicobereidheid

Op het niveau van de pensioenkringen zijn specifieke doelstellingen voor de pensioenkringen bepaald. Hierbij is een verdeling gemaakt naar financiële en niet-financiële doelstellingen. Om deze doelstellingen te behalen is per pensioenkring de risicobereidheid bepaald. In onderstaande tabel wordt de risicobereidheid voor de doelstellingen op het niveau van de pensioenkring weergegeven. Voor de risicobereidheid bij de doelstellingen op het niveau van Stap wordt verwezen naar het hoofdstuk integraal risicomanagement.

Doelstelling niveau pensioenkring	Risicobereidheid Pensioenkring Aon Groep Nederland
Financiële doelstellingen	
Verantwoorde pensioenopbouw binnen de pensioenkring.	De minimale premiedekkingsgraad van Pensioenkring Aon Groep Nederland voldoet aan de afspraken die zijn gemaakt met de sociale partners (opdrachtaanvaarding).
Behoud nominale aanspraken binnen de pensioenkring.	Risicobereidheid op korte termijn: Risicobereidheid op korte termijn wordt uitgedrukt in termen van tracking error en het vereist eigen vermogen (VEV). Hierbij geldt voor de tracking error een hoogte van ca. 9% met een bandbreedte tussen 7% en 11%. Voor het VEV geldt een hoogte van ca. 15% met een bandbreedte tussen 12,5% en 17,5%. Het VEV wordt hierbij berekend op de door DNB voorgeschreven methode.

Doelstelling niveau pensioenkring	Risicobereidheid Pensioenkring Aon Groep Nederland
Streven naar waardevast houden van pensioenrechten. Specifiek voor Pensioenkring Aon Groep Nederland is dit vertaald naar: een onvoorwaardelijke toeslagambitie van 100% van de maatstaf voor deelnemers met een actief dienstverband bij de werkgever en een voorwaardelijke toeslagambitie van 100% van de maatstaf voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Hierbij is de maatstaf in de regeling voormalig eindlooppensioen voor deelnemers met een actief dienstverband bij de werkgever gelijk aan 2% en is de maatstaf in de regeling voormalig middellooppensioen voor deelnemers met een actief dienstverband bij de werkgever gelijk aan het percentage waarmee de lonen bij de werkgever zijn gestegen (algemene Aon loonstijging). De maatstaf voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden is gelijk aan de procentuele jaarstijging van het consumentenprijsindexcijfer (CPI) alle bestedingen (afgeleid) per 30 september*.	Risicobereidheid op korte termijn: Risicobereidheid op korte termijn wordt uitgedrukt in termen van tracking error en het vereist eigen vermogen (VEV). Hierbij geldt voor de tracking error een hoogte van ca. 9% met een bandbreedte tussen 7% en 11%. Voor het VEV geldt een hoogte van ca. 15% met een bandbreedte tussen 12,5% en 17,5%. Het VEV wordt hierbij berekend op de door DNB voorgeschreven methode. Risicobereidheid op lange termijn: Passend binnen de gestelde grenzen uit de "aanvangs"-haalbaarheidstoets. Gebaseerd op de voorgeschreven uitgangspunten en parameters van de haalbaarheidstoets (hierna: "HBT") is een drietal beleidskaders geformuleerd: • Vanuit de financiële positie waarbij aan het VEV wordt voldaan, is de ondergrens op fondsniveau van het verwacht pensioenresultaat (mediaan) uit de HBT gelijk aan 85%; • Vanuit de actuele financiële positie is de ondergrens op fondsniveau van het verwacht pensioenresultaat (mediaan) uit de HBT gelijk aan 85%; • Vanuit de actuele financiële positie is de afwijking van het pensioenresultaat in het slechtweerscenario (5e percentiel) ten opzichte van het verwacht pensioenresultaat (mediaan) maximaal 30%.
Niet-financiële doelstellingen Adequate communicatie. Specifiek voor Pensioenkring Aon Groep Nederland Nederland is dit vertaald naar: 1. Een proactieve en inzichtelijke deelnemerscommunicatie zodat deelnemers bewust zijn van hun pensioeninkomen en in staat zijn naar eigen inzicht keuzes te maken over hun pensioen. 2. Kennis en inzicht verschaffen aan de werkgever voor een passende arbeidsvoorwaarde pensioen.	De risicobereidheid is risicoavers. Uitgangspunt is dat alle deelnemers en werkgever juist, volledig en tijdig geïnformeerd worden.
<i>* Bij de voormalige Stichting Pensioenfonds Aon Groep Nederland in liquidatie vond toeslagverlening plaats op basis van de CPI (afgeleid) per 31 oktober. Om aan te sluiten op dit beleid is de maatstaf voor de toeslag per 1 januari 2024 eenmalig gebaseerd op de wijziging van de CPI afgeleid per 30 september 2023 ten opzichte van de stand van dezelfde prijsindex per 31 oktober 2022.</i>	

Financieel crisisplan

Voor de pensioenkring is een financieel crisisplan opgesteld. In dit financieel crisisplan zijn maatregelen beschreven die het bestuur kan inzetten wanneer op korte termijn de financiële positie van de pensioenkring zich bevindt op of snel beweegt richting kritische waarden, waardoor het realiseren van de doelstellingen van de pensioenkring in gevaar komt. Het financieel crisisplan vormt hiermee een handleiding voor het bestuur voor de wijze waarop het zal handelen. Het financieel crisisplan is onderdeel van de ABTN en wordt jaarlijks getoetst en waar nodig aangepast aan de actualiteit.

Risico-inschatting en -beheersing

Zoals in het hoofdstuk integraal risicomanagement is benoemd identificeert en beoordeelt het bestuur van Stap de risico's van Stap en de pensioenkringen op een gestructureerde wijze met een RSA. De geïdentificeerde risico's worden door het bestuur kwalitatief beoordeeld voor de kans dat deze risico's zich manifesteren, alsmede voor de impact die deze risico's hebben op het behalen van de doelstellingen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar het bruto risico, het netto risico en de risico reactie. Zo wordt er inzicht verkregen in de risico's die Stap loopt, welke beheersmaatregelen zijn genomen en de effectiviteit daarvan, evenals in de beheersmaatregelen die nog genomen moeten worden of gewenst zijn.

Voor boekjaar 2023 is de RSA eind 2023 uitgevoerd op het niveau van Stap en op het niveau van de pensioenkringen. De RSA betreft alle risico's die Stap onderscheidt. Daaronder zijn de Systematische Integriteitsrisicoanalyse (SIRA) en het risico self assessment voor ICT (RSA ICT) als bijzondere aandachtsgebieden begrepen.

Risico's met mogelijke impact op financiële positie pensioenkring

Elke pensioenkring heeft te maken met financiële risico's om haar doelstellingen behalen. Het bestuur is van mening dat door het inzetten van effectieve beheersmaatregelen de impact op een ongunstige gebeurtenis wordt verkleind. Hieronder wordt voor de belangrijkste financiële risico's toegelicht wat de impact van deze mogelijk ongunstige gebeurtenissen is op de financiële positie van de pensioenkring.

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste risico van de pensioenkring is het solvabiliteitsrisico. Dit is het risico dat de pensioenkring op lange termijn de pensioenverplichtingen niet kan nakomen. Om het solvabiliteitsrisico te beheersen dient de pensioenkring over voldoende buffers in het vermogen te beschikken. De vereiste buffers voor het vereist eigen vermogen worden vastgesteld met de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets. Ook wordt door middel van een ALM-studie inzicht verkregen in de toekomstige ontwikkeling van de solvabiliteit. In een ALM-studie wordt namelijk het premiebeleid, het toeslagbeleid en het beleggingsbeleid integraal getoetst.

Matching/Renterisico

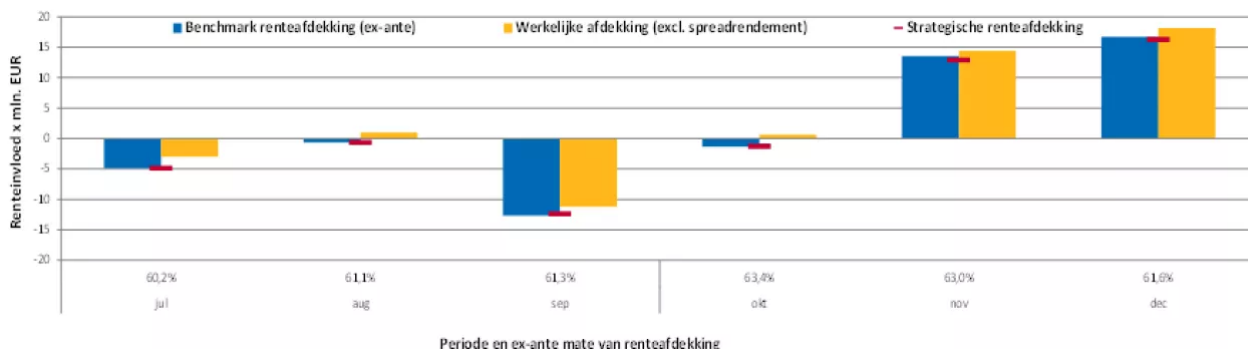
De pensioenkring loopt renterisico over de verplichtingen, omdat de verplichtingen in waarde veranderen door mutaties in de marktrente. De waarde van de pensioenverplichtingen is gelijk aan de hoeveelheid geld die nu gereserveerd zou moeten worden om bij de gegeven rente precies te kunnen voldoen aan alle toekomstige uitkeringen. Hoe lager de rente, hoe minder het geld naar verwachting zal groeien en hoe meer geld er nu gereserveerd moet worden om de uitkering in de toekomst te kunnen verrichten. Omdat de uitkeringen zo ver in de toekomst liggen, heeft de rente een zeer grote invloed op de waarde van de pensioenverplichtingen. Om het renterisico af te dekken maakt de pensioenkring gebruik van vastrentende waarden en renteswaps. Wanneer de rente daalt, zullen de verplichtingen toenemen, maar daar staat een waarde stijging van de afdekkingsportefeuille tegenover. Hiermee wordt het renterisico dat de pensioenkring loopt (deels) afgedekt.

Pensioenkring Aon Groep Nederland dekt strategisch 60% van het renterisico van de nominale verplichtingen af. Rondom de strategische mate van afdekking van het renterisico wordt een bandbreedte van 5%-punt boven en onder dit gewicht gehanteerd. Binnen deze marges kan de mate van afdekking van het renterisico vrij bewegen zonder aanvullende maatregelen te nemen. Wanneer de mate van afdekking van het renterisico zich buiten deze marges bevindt vindt bijsturing plaats.

Naast het risico dat het algehele renteniveau daalt, bestaat ook het risico dat de beleggingen de waarde mutatie van de verplichtingen niet kunnen opvangen vanwege rentemutaties die per looptijd verschillend zijn (curverisico). Rentes met korte looptijden (0 tot 5 jaar) kunnen namelijk anders bewegen dan rentes met langere looptijden (bijvoorbeeld 30 jaar). Om dit risico te beheersen maakt de pensioenkring gebruik van bandbreedtes per looptijdbucket. Per looptijdbucket wordt gemonitord of de afdekking van het renterisico zich binnen de vooraf gestelde bandbreedtes bevindt. Wanneer de gestelde bandbreedte wordt overschreden vindt bijsturing plaats.

De volgende figuur toont de gerealiseerde afdekking van het renterisico ten opzichte van de strategische afdekking van het renterisico en de ex-ante mate van afdekking van het renterisico, zoals op de laatste dag van de voorgaande maand is vastgesteld. Zichtbaar is dat gedurende 2023 zowel de benchmark voor de afdekking van het renterisico als de werkelijke afdekking van het renterisico zich dicht bij strategische mate

van afdekking van het renterisico bevonden. Indien de benchmark voor de afdekking van het renterisico zich buiten de bandbreedte bevindt, worden transacties uitgevoerd om de afdekking van het renterisico bij te sturen naar de strategische mate van de afdekking van het renterisico.

Toelichting grafiek:

- De blauwe balken tonen de ex-ante mate van afdekking van het renterisico (benchmark afdekking) zoals op maandeinde van de voorgaande maand is vastgesteld. In feite is dit de verwachte afdekking van het renterisico gedurende de daarop volgende maand. De benchmark afdekking van het renterisico wordt bepaald aan de hand van de actuele rentegevoeligheid van renteswaps en beleggingen die een onderdeel zijn van de matching portefeuille en de actuele rentegevoeligheid van de verplichtingen. Deze waarde is weergegeven in de horizontale as.
- De rode horizontale strepen tonen de strategisch gewenste mate van afdekking van het renterisico. De strategische mate van afdekking van het renterisico is afhankelijk van de huidige rentestand. Periodiek wordt gemonitord of de benchmark afdekking van het renterisico zich binnen de bandbreedtes rondom de strategische mate van afdekking van het renterisico bevindt.
- De gele balken tonen de waardeontwikkeling van de vastrentende waarden en renteswaps als gevolg van de rentemutatie (exclusief het spreadrendement).
- De afdekking van het renterisico wordt maandelijks berekend door de rentegevoeligheid van de beleggingen te delen door de rentegevoeligheid van de verplichtingen.

Gedurende 2023 is de afdekking van het renterisico onveranderd 60,0% geweest.

Marktrisiko

Marktrisiko is het risico als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten. Voor de pensioenkring heeft dit risico betrekking op de zakelijke waarden. Het risico van de vastrentende waarden valt onder het krediet- en renterisico. De zakelijke waarden bestaan uit aandelenbeleggingen. Hierbij vinden de beleggingen wereldwijd plaats. Door de spreiding binnen de portefeuille (diversificatie) wordt het prijsrisico gedempt en dat is daarmee één van de belangrijkste mitigerende beheersmaatregelen.

Daarnaast is de periodieke ALM-studie een belangrijk beheersingsinstrument om vast te stellen of de gekozen allocatie naar zakelijke waarden voldoet aan het gewenste risico versus rendementsafweging.

Scenario's dekkinggraad voor markt- en renterisico per eind 2023

De volgende tabel geeft de gevoeligheid van de dekkinggraad (op basis van de rentetermijnstructuur inclusief UFR) weer voor het rente- en aandelenrisico waarbij beide risico's zich gecombineerd voordoen. De actuele portefeuille geldt als uitgangspunt. Dat wil zeggen dat de actuele mate van afdekking van het renterisico wordt gehanteerd. Er wordt verondersteld dat beide risico's zich manifesteren als een instantane schok, dus als een schok ineens zonder tussenstappen. De afdekking van het renterisico blijft dan ook in de gehele schok hetzelfde en wordt dus niet gedurende de schok aangepast conform de rentestaffel. Verder wordt verondersteld dat de andere beleggingen onveranderd blijven. De aandelenkoersen variëren hierbij tussen de -20% en +20%. De rente varieert tussen -1,5% en +1,5% ten opzichte van het renteniveau op het einde van de maand.

	Rente	-1,50%	-1,00%	-0,50%	0,00%	0,50%	1,00%	1,50%
Aandelen								
20%		134,0	140,2	146,5	152,9	159,4	165,8	172,4
10%		130,3	136,2	142,2	148,3	154,4	160,5	166,7
0%		126,6	132,2	137,9	143,6	149,4	155,2	161,1
-10%		122,8	128,2	133,5	138,9	144,4	149,9	155,4
-20%		119,1	124,1	129,2	134,3	139,4	144,6	149,7

Gedurende 2023 hebben zich de volgende gebeurtenissen voor dit risico voorgedaan:

- Naast het renterisico vormde het risico van zakelijke waarden in 2023 het grootste risico voor de pensioenkring. Een schok (volgens de in de standaardtoets van DNB gedefinieerde negatieve gebeurtenis), die zich met een kans van 2,5% geïsoleerd kan voordoen, leidt tot een significant effect op de dekkinggraad op basis van de UFR. Van de geïsoleerde schokken vormt het zakelijke waarden risico het grootste risico voor de dekkinggraad.
- De centrale banken verhoogden in 2023 de rente om de inflatie omlaag te brengen. Ondanks het verkrappende beleid van de centrale banken hebben de categorieën binnen de zakelijke waarden goed gepresteerd, onder andere als gevolg van beter dan verwachte macro-economische omstandigheden en ontwikkelingen op het vlak van AI. Afgelopen jaar eindigden de aandelenmarkten in de plus. De rente liet een stijgende trend zien tot oktober 2023, waarna de rente weer begon te dalen.

Valutarisico

De verplichtingen van de pensioenkring luiden in euro's. Binnen de beleggingsportefeuille wordt wereldwijd belegd. Hierdoor ontstaat valutarisico. Valutarisico is het risico dat de beleggingsportefeuille in waarde daalt als gevolg van het zwakker worden van vreemde valuta ten opzichte van de euro. Afhankelijk van de beleggingscategorie is de valuta van notering niet per definitie een goede indicatie voor het daadwerkelijke valutarisico. Voor obligaties geldt normaliter dat de valuta van notering een goede indicatie is van het daadwerkelijke valutarisico omdat de te verwachten kasstromen vaststaan in de valuta van notering. Dit pleit voor het afdekken van vreemde valuta voor obligaties.

Binnen obligaties opkomende markten mag maximaal voor 20% in lokale valuta worden belegd. Beleggingen in lokale valuta worden voor de afdekking van het valutarisico beschouwd als USD beleggingen en worden dan ook conform het beleid voor de USD voor 100% afgedekt. Binnen de categorie aandelen wordt tevens de exposure naar USD, GBP en JPY voor 100% afgedekt.

De pensioenkring dekt valutarisico af door middel van een overlay. De bandbreedtes rondom de strategische afdeckingspercentages bedragen +/- 10%.

Het afdekken van valutarisico brengt verschillende kosten met zich mee. Deze zijn grofweg in vier categorieën onder te verdelen:

- Het renteverskil tussen de twee valuta. Indien de risicovrije rente in vreemde valuta hoger is, worden de kosten voor het afdekken ook hoger;

- Een cross currency basisspread, die het gevolg is van liquiditeit en vraag/aanbod;
- Transactiekosten voor het afsluiten/tegensluiten van de benodigde derivaten;
- Operationele kosten voor het mogelijk maken en beheer van valutarisico-afdekking.

Een belangrijke kostencomponent in de afdekking van het valutarisico is het renteververschil tussen de rente in het land van de betreffende valuta en de rente in de Eurozone. Hoe groter dit verschil, hoe groter de kosten. Omdat de theorie die stelt dat de wisselkoers dit renteververschil goed zal maken in praktijk niet volledig opgaat, kan dit renteververschil als een verwachte kostenpost of opbrengst bestempeld worden.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat tegenpartijen van de pensioenkring hun verplichtingen niet of niet volledig nakomen. De pensioenkring loopt tegenpartijrisico op de tegenpartijen voor derivaten en heeft het tegenpartijrisico voor derivaten deels gemitigeerd door gebruik te maken van central clearing en uitwisselen van onderpand.

Daarnaast loopt de pensioenkring kredietrisico op de beleggingen in vastrentende waarden. Door te beleggen in breed gespreide portefeuilles wordt het specifieke risico van individuele debiteuren beheerst. De risico's van deze categorieën voor de balans van de pensioenkring zijn meegewogen in de ALM-studie. Ter compensatie van de exposure naar kredietrisico wordt naar verwachting een risicopremie verdiend.

Liquiditeitsrisico

Pensioenkringen kennen drie bronnen van liquiditeitsbehoefte: pensioenuitkeringen, onderpand voor derivaten en efficiënt portefeuillebeheer. Het primaire belang is om aan de financiële verplichtingen (pensioenuitkeringen en onderpand derivaten) te voldoen. De pensioenkring is een gesloten pensioenkring met premie inkomsten voor toeslagverlening en uitvoeringskosten. Dit betekent dat de uitkeringen vanuit de kasstromen van de vastrentende waarden en het belegd vermogen gefinancierd dienen te worden.

De beleggingsportefeuille van de pensioenkring is voor het grootste deel belegd in liquide beleggingscategorieën, die snel verkocht kunnen worden. Daarnaast worden kas buffers aangehouden voor de uitvoering van operationele activiteiten en het beheer van onderpand uit hoofde van het gebruik van derivaten. Eén keer per jaar, in het kader van de beleggingsplancycclus wordt voor de pensioenkring een liquiditeitstoets uitgevoerd. Binnen de liquiditeitstoets wordt gekeken in hoeverre de portefeuille past binnen de grenzen van het liquiditeitsbudget.

Verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringstechnisch risico heeft betrekking op alle verzekeringstechnische grondslagen die voor de pensioenkring een risico vormen. Het belangrijkste verzekeringstechnisch risico voor de pensioenkring is het langlevensrisico. Dit betreft het risico dat deelnemers langer leven dan verondersteld bij de vaststelling van de technische voorzieningen. Bij de vaststelling van het verzekeringstechnisch risico als onderdeel van het vereist eigen vermogen wordt voor het sterfterisico onderscheid gemaakt tussen procesrisico, trendsterfteonzekerheid en negatieve stochastische afwijkingen.

ESG-risico

ESG-risico's zijn risico's die verband houden met milieu, sociale verhoudingen en ondernemingsbestuur. De risico's vloeien voort uit de invloed die de activiteiten van een onderneming hebben op de omgeving (bijvoorbeeld land, water, lucht en ecosystemen), de maatschappij en de manier waarop ondernemingen beheerd zijn. Materialisatie van deze risico's kan, naast reputatie schade, materiële invloed hebben op de waarde van een onderneming.

De mate waarin de pensioenkring is blootgesteld aan de ESG-risico's en de beheersing daarvan is afhankelijk van de samenstelling van de beleggingsportefeuille. In beginsel wordt een combinatie van meerdere instrumenten ingezet om deze risico's te beperken, dan wel te mitigeren: stemmen, screening en dialoog, uitsluitingen en ESG-integratie. Het MVB-beleid van Stap bevat richtlijnen met betrekking tot ESG-risicobeheersing op portefeuilleniveau. Daarnaast is MVB een vast onderdeel van de investment cases, die gehanteerd worden voor het vaststellen van het strategisch beleid per beleggingscategorie.

Toelichting niet-financiële risico's

De niet financiële risico's zijn voor Stap op instellingsniveau uitgewerkt in het hoofdstuk integraal risicomanagement. Op het niveau van de pensioenkringen zijn de volgende belangrijkste niet-financiële risico's onderkend.

Omgevingsrisico

De pensioenkringen van Stap zijn, net als de hele pensioensector, onderhevig aan diverse ontwikkelingen, zoals de rente- en inflatieontwikkelingen, de volatiliteit op de financiële markten, de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel, de overgang naar een CO₂ neutrale samenleving en overige nieuwe (Europese) wet- en regelgeving. Als omgevingsrisico is dan ook het risico van het niet tijdig of adequaat inspelen op van buiten Stap komende veranderingen op het gebied van reputatie en ondernemingsklimaat geïdentificeerd.

Met de oprichting en inrichting van Stap is reeds beoogd in te spelen op (toekomstige) ontwikkelingen in de pensioensector. Door het, in afstemming met de strategische partners, voortdurend monitoren van de ontwikkelingen in de pensioensector en financiële markten en het hierop inspelen in de uitvoering van het beleid, acht Stap het netto risico voldoende beheerst. Het bestuur zorgt daarbij voor een adequate en tijdige communicatie naar de deelnemers, belanghebbendenorganen en andere stakeholders van Stap.

Uitbestedingsrisico

Onder het uitbestedingsrisico voor de pensioenkringen verstaat Stap het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden of door derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel wordt geschaad.

Voor de beheersing van het uitbestedingsrisico heeft Stap onder andere de volgende beheersmaatregelen getroffen:

- Stap beschikt over marktconforme uitbestedingsovereenkomsten met al haar uitbestedingspartners, die voldoen aan de wettelijke regels op het gebied van uitbesteding.
- De afspraken omtrent de uitbestede werkzaamheden en informatieverschaffing zijn contractueel vastgelegd in een Service Level Agreement met bijbehorende kritische performance-indicatoren.
- Stap ontvangt en beoordeelt periodieke rapportages van haar strategische uitbestedingspartners (maand-, kwartaal-, SLA- en risicorapportages), die in de bestuursadviescommissies en bestuursvergaderingen worden besproken.
- Stap vormt een oordeel over de kwaliteit van de interne beheersing bij de uitbestedingspartijen en over de maatregelen die de uitbestedingspartijen nemen om de kwaliteit te verbeteren op basis van extern gecertificeerde ISAE 3402-type II-verklaringen en aanvullende assurance verklaringen.
- Stap voert periodiek strategisch overleg met de uitbestedingspartners en monitort, mede met het oog op de transitie naar de Wet toekomst pensioenen, het verandermanagement van de uitbestedingspartners. Specifiek voor de implementatie van de Wet toekomst pensioenen ontvangt Stap van TKP per kwartaal zowel een voortgangsrapportage als een risicorapportage.

IT-risico

De beschikbaarheid en beveiliging van IT-systemen wordt onderkend als een belangrijk risico. Door het niet beschikbaar zijn van (belangrijke) IT-systemen en/of de IT-omgeving bestaat het risico van operationele verstoringen. Daarnaast bestaat het risico bij niet adequate IT-beveiliging, dat informatie toegankelijk wordt voor niet geautoriseerde gebruikers en/of dat niet geautoriseerde gebruikers het functioneren van de IT-systemen verstoren of veranderen. Dit risico beperkt zich niet tot de IT-omgeving van Stap, maar omvat tevens de IT-omgeving van de uitbestedingspartners. De genoemde IT-risico's kunnen daarom van invloed zijn op de dienstverlening aan de deelnemers.

Voor de beheersing van het IT-risico heeft Stap onder andere de volgende beheersmaatregelen getroffen:

- Het ICT-beleid, het Informatiebeveiligingsbeleid en het privacy beleid van Stap worden periodiek geëvalueerd en geactualiseerd en er worden maatregelen getroffen ter beheersing van het risico. Het ICT-beleid en het informatiebeveiligingsbeleid zijn gerelateerd aan het Uitbestedingsbeleid en hierin zijn adviezen van de externe partij Quint verwerkt.
- Gedurende het jaar monitort Stap of de beheersing van het IT-risico bij de uitbestedingspartners overeenkomt met het beleid aan de hand van onder meer de SLA- en risicorapportages. Daarnaast rapporteren de uitbestedingspartners over de voor het IT-risico getroffen maatregelen en de interne beheersing via de ISAE 3402 type II-rapportages.
- Op basis van de ISAE 3402 type II-rapportages en aanvullende assuranceverklaringen vormt Stap zich een oordeel over de kwaliteit van de interne beheersing voor het IT-risico bij de uitbestedingspartners en over de maatregelen die de uitbestedingspartners nemen om de kwaliteit te verbeteren.
- Daarnaast wordt periodiek een RSA ICT uitgevoerd. Daarbij wordt onder andere gebruikgemaakt van het COBIT-raamwerk van de uitbestedingspartners. Belangrijke aandachtsgebieden zijn onder meer cyber risico's en datakwaliteit.
- Zowel TKP als Aegon Asset Management hebben in 2023 gerapporteerd dat zij (blijvend) voldoen aan de DNB good practice op het gebied van informatiebeveiliging.

Stap onderkent het toenemende risico op cyberaanvallen gezien de hoge mate van digitalisering van de bedrijfsvoering en de afhankelijkheid hiervan. De analyse van de verhoogde gevoeligheid voor cybercrime maakt deel uit van de RSA ICT en de SIRA. Om dit risico te mitigeren, heeft Stap het ICT- en informatiebeveiligings-beleid geïmplementeerd en maatregelen getroffen. Zo laat de uitvoeringsorganisatie periodiek penetratietesten uitvoeren en worden (mogelijke) beveiligingsproblemen direct opgevolgd. Zowel bij de uitbestedingspartners als bij Stap hebben in 2023 geen incidenten, gerichte aanvallen (zoals DDoS) of andere verstoringen van de dienstverlening plaatsgevonden. Alle maatregelen in het kader van informatiebeveiliging zijn in werking en worden continu gemonitord. En met het oog op de thuiswerksituatie zijn er extra activiteiten op het gebied van bewustzijn uitgevoerd om medewerkers blijvend alert te houden.

In het kader van het nieuwe pensioenstelsel onderkent Stap het risico dat de IT-systemen hiervoor tijdig aangepast dienen te worden. TKP informeert Stap periodiek over de voortgang van de wijzigingen die doorgevoerd moeten worden in de (administratieve) systemen als gevolg van de Wet toekomst pensioenen en de herijking van haar veranderportfolio. Stap heeft binnen de governance nadrukkelijk aandacht voor het TKP programma Wet toekomst pensioenen.

Juridisch risico

Stap opereert als financiële instelling in een omgeving die de sterk gereguleerd is en de komende jaren flink verandert. De pensioensector heeft te maken met aangepaste wetgeving, zoals de Wet toekomst pensioenen. Daarnaast is sprake van toenemende vereisten op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen. Tevens heeft de Europese Commissie (EC) regelgeving ingevoerd om de digitale weerbaarheid te vergroten en is begin 2024 een voorlopig akkoord bereikt over een pakket wetgevingsvoorstellen om de financieel-economische criminaliteit effectiever tegen te gaan.

Voor het vergroten van de digitale weerbaarheid van de sector heeft de Europese Commissie (EC) begin 2023 een verordening ingevoerd: de digital operational resilience act (DORA). DORA stelt eisen aan financiële organisaties ten aanzien van IT-risicomanagement, IT-incidenten, het periodiek testen van de digitale weerbaarheid en de beheersing van risico's bij uitbesteding aan (kritieke) derden. Daarbij wordt rekening gehouden met de grootte, het risicoprofiel en het systeembelang van de individuele organisaties. DORA wordt met ingang van 17 januari 2025 van kracht.

Ook werkt de EC aan een nieuw kader voor de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme. Het doel hiervan is een gelijk speelveld te creëren tussen EU-jurisdicties voor het toezicht, gericht op het voorkomen van financieel-economische criminaliteit. Om te zorgen dat dit kader beter werkt, wil de EU een specifieke antiwitwasautoriteit oprichten. Ondertussen zet Nederland in op meer mogelijkheden voor instellingen om onderling informatie uit te wisselen. Kennisdeling vergroot het zicht op financieel-economische criminaliteit.

Bovenstaande ontwikkelingen leiden tot een verhoogd risico dat Stap niet voldoet aan wet- en regelgeving. Ter beheersing van dit juridisch risico maakt Stap gebruik van de binnen het bestuur, het bestuursbureau en bij de uitbestedingspartners aanwezige (juridische) kennis en kunde en bereidt Stap zich samen met de uitbestedingspartners op voor op de gewijzigde wetgeving. Daarnaast heeft Stap een externe Compliance Officer aangesteld en wordt waar nodig juridische expertise ingehuurd.

Ontwikkelingen in 2024

Vorbereiding transitie Wet toekomst pensioenen

Stap is in overleg met sociale partners en het belanghebbendenorgaan van de pensioenkring de voorbereidingen gestart voor de mogelijke overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Dit houdt in dat Stap de sociale partners ondersteunt bij de totstandkoming van het transitieplan opdat dit uiterlijk op 1 januari 2025 vastgesteld kan worden. Bij overgang naar het nieuwe pensioenstelsel is de beoogde transitiedatum voor de pensioenkring 1 januari 2027 en wordt de transitie tot die datum verder voorbereid.

9.9 Verslag van het belanghebbendenorgaan van Pensioenkring Aon Groep Nederland

Belanghebbendenorgaan Pensioenkring Aon Groep Nederland

Pensioenkring Aon Groep Nederland is vanaf 1 mei 2023 operationeel. Per die datum zijn de pensioenaanspraken en het vermogen van Stichting Pensioenfonds Aon Groep Nederland in liquidatie door middel van een collectieve waardeoverdracht overgedragen aan Stap Pensioenkring Aon Groep Nederland. De Stichting Pensioenfonds Aon Groep Nederland is vervolgens geliquideerd.

Samenstelling belanghebbendenorgaan Pensioenkring Aon Groep Nederland

Het belanghebbendenorgaan bestaat uit vijf leden en deze leden vertegenwoordigen de geledingen van de werkgever, de deelnemers, de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden.

De samenstelling van het belanghebbendenorgaan is op het moment van vaststellen van het jaarverslag als volgt:

- Arjen de Korver (voorzitter) - namens de werkgever
- Gerben Pasman - namens de werkgever
- Hoi-Wah Yip - namens de deelnemers
- Maurice Buijzen - namens de gewezen deelnemers
- Fred Dozy - namens de pensioengerechtigden

Op 1 mei 2023 is Pensioenkring Aon Groep Nederland gestart met Arjen de Korver als voorzitter van het belanghebbendenorgaan en drie leden: één namens de werkgever, één namens de deelnemers en één namens de pensioengerechtigden. Voor het lid namens de gewezen deelnemers zijn in 2023 verkiezingen gehouden en op 22 februari 2024 is Maurice Buijzen benoemd als lid van het belanghebbendenorgaan namens de gewezen deelnemers.

Taken en bevoegdheden

De taken en bevoegdheden van het Belanghebbendenorgaan worden bepaald door het wettelijke kader, de Code Pensioenfonds, de statuten en de reglementen van Stap. De taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in het Reglement Belanghebbendenorgaan Aon Groep Nederland.

Vergaderingen van het belanghebbendenorgaan in 2023

Het belanghebbendenorgaan heeft in december 2023 een vergadering gehad met het bestuur voor een verdere kennismaking. Daarbij zijn onderwerpen zoals het beleggingsplan 2024, het pensioenreglement 2024, de toeslagverlening per 1 januari 2024, het communicatiejaarplan 2024 en het jaarplan 2024 van de pensioenkring behandeld.

Naast de vergadering met het bestuur, heeft het belanghebbendenorgaan in december 2023 een overleg met de raad van toezicht gehad. Het belanghebbendenorgaan heeft in 2023 vier eigen vergaderingen gehad. Bij deze vergaderingen is een delegatie van het bestuursbureau aanwezig geweest. In deze vergaderingen zijn de onderwerpen behandeld die in de vergaderingen met het bestuur op de agenda stonden. Verder zijn onder meer de volgende onderwerpen behandeld:

- Wet toekomst pensioenen
- toeslagverlening
- keuzebegeleiding
- jaarplan 2024
- beleggingsplan 2024
- rapportages over Pensioenkring Aon Groep Nederland

Informatie-uitwisseling

Het belanghebbendenorgaan ontvangt informatie en rapportages over de pensioenkring van het bestuursbureau via een eigen digitale vergaderomgeving. Dit betreft onder andere maand- en kwartaalrapportages en per kwartaal een risicomanagementrapportage. Daarnaast ontvangt het belanghebbendenorgaan tenminste maandelijks een nieuwsbrief over de actualiteiten. Deze frequentie wordt verhoogd wanneer hiertoe aanleiding is.

Stap heeft in 2023 twee themadagen (in januari en september) voor leden van belanghebbendenorganen georganiseerd. Tijdens de themadagen zijn onderwerpen behandeld zoals het invaren, de jaarlijkse bewustwordingssessie over compliance en het nabestaandenpensioen in het nieuwe stelsel. Een aantal leden van het belanghebbendenorgaan van Pensioenkring Aon Groep Nederland heeft de themadag in september bijgewoond.

Verslag over 2023

Het belanghebbendenorgaan heeft in 2023 goedkeuring verleend aan:

- het beleggingsplan 2024
- het jaarplan 2024 (inclusief jaarbegroting) van de pensioenkring

Het belanghebbendenorgaan heeft in 2023 advies gegeven over:

- het pensioenreglement 2024 van de pensioenkring (actualisatie)
- het communicatiejaarplan 2024 van de pensioenkring

In de eigen vergaderingen van het belanghebbendenorgaan zijn de maand- en kwartaalrapportages en de risicomanagementrapportages over de pensioenkring behandeld. Het belanghebbendenorgaan heeft bij de behandeling hiervan in de eigen vergaderingen verdiepende vragen gesteld naar aanleiding van deze rapportages. Deze zijn door het bestuursbureau naar tevredenheid beantwoord.

Zelfevaluatie

De zelfevaluatie over 2023 is gepland voor de vergadering van het belanghebbendenorgaan in juni 2023.

Bevindingen

De bevindingen hebben betrekking op het verslagjaar 2023 over de periode vanaf 1 mei 2023. Het belanghebbendenorgaan heeft over deze periode de volgende bevindingen.

Financieel

De dekkingsgraad kende een positief verloop. Het verloop werd in 2023 bepaald door twee factoren. Enerzijds is tussen mei 2023 en ultimo 2023 de rente licht gedaald, anderzijds was het beleggingsrendement over alle beleggingscategorieën in die periode flink positief. Per eind december 2023 bedroeg de actuele dekkingsgraad 143,7% en de beleidsdekkingsgraad 143,1%.

Beleggingen

Het totale beleggingsrendement tussen 1 mei 2023 en ultimo 2023 bedroeg 6,7%. Het rendement van de categorie aandelen bedroeg 3,2%-punt en van de vastrentende waarden 3,3%-punt.

Toeslagverlening

Omdat de waardeoverdracht in mei 2023 heeft plaatsgevonden, is de toeslagverlening per 1 januari 2023 door Stichting Pensioenfonds Aon Groep Nederland verwerkt en is in 2023 door Stap geen toeslag toegekend. De besluitvorming over de toeslagverlening per 1 januari 2024 vond na afsluiting van het boekjaar plaats, zodat deze geen invloed had op de dekkingsgraad. Het belanghebbendenorgaan heeft met

het bestuur overleg gevoerd en hierbij geadviseerd nader aandacht te schenken naar de mate van toeslagverlening in relatie tot de gewijzigde methode waarop het CBS de CPI vaststelt en de communicatie daarover.

Verslaglegging en verantwoording

Ten aanzien van verslaglegging en verantwoording is het belanghebbendenorgaan van mening dat er adequate maand- en kwartaalrapportages en risicomanagementrapportages worden verstrekt, die ruim voldoende diepgang verschaffen om de taken en verantwoordelijkheden uit te voeren. Het belanghebbendenorgaan heeft voorts een professionele indruk van het bestuur en het bestuursbureau. Wij spreken ons vertrouwen uit dat dit in de toekomst in het belang van de deelnemers wordt gecontinueerd.

Het totale oordeel

Op grond van het voorgaande komt het belanghebbendenorgaan tot een positief advies over het deeljaarslag 2023. Het belanghebbendenorgaan spreekt tevens zijn waardering uit naar het bestuur van Stap en het bestuursbureau over de manier waarop zij het belanghebbendenorgaan betrekken bij het te voeren beleid. Daarnaast is het belanghebbendenorgaan zeer positief over de wijze waarop de collectieve waardeoverdracht is verlopen.

Rotterdam, 14 mei 2024

Belanghebbendenorgaan Pensioenkring Aon Groep Nederland

Arjen de Korver (voorzitter)

Gerben Pasman

Hoi-Wah Yip

Maurice Buijzen

Fred Dozy

Reactie bestuur

Met waardering voor de betrokkenheid van de leden van het belanghebbendenorgaan heeft het bestuur kennis genomen van het verslag van het Belanghebbendenorgaan van Pensioenkring Aon Groep Nederland en het positieve oordeel over de collectieve waardeoverdracht en het in 2023 gevoerde beleid.

Het bestuur bedankt het belanghebbendenorgaan van Pensioenkring Pensioenkring Aon Groep Nederland voor de verrichte werkzaamheden en kijkt er naar uit de constructieve samenwerking met het belanghebbendenorgaan in de toekomst voort te zetten.

19. Financiële opstelling Pensioenkring Aon Groep Nederland

19.1 Balans per 31 december 2023

(na resultaatbestemming)

(bedragen x € 1.000)		31-12-2023	
ACTIVA			
Beleggingen voor risico Pensioenkring Aon Groep Nederland	1		
Aandelen		222.565	
Vastrentende waarden		448.630	
Derivaten		0	
Overige beleggingen		18.541	
			689.736
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	2		201
Vorderingen en overlopende activa	3		208
Overige activa	4		529
TOTAAL ACTIVA			690.674
PASSIVA			
Algemene reserve Pensioenkring Aon Groep Nederland	5		208.612
Technische voorzieningen			
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico Pensioenkring Aon Groep Nederland	6		478.191
Derivaten	7		3.070
Overige schulden en overlopende passiva	8		801
TOTAAL PASSIVA			690.674

(-) De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans.

19.2 Staat van baten en lasten

(bedragen x € 1.000)		1-5-2023 t/m 31-12-2023
BATEN		
Premiebijdragen voor risico Pensioenkring Aon Groep Nederland	9	599
Beleggingsresultaten risico Pensioenkring Aon Groep Nederland	10	41.230
Baten uit herverzekering	11	201
Overige baten	12	26
TOTAAL BATEN		42.056
LASTEN		
Pensioenuitkeringen	13	13.415
Pensioenuitvoeringskosten	14	528
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico Pensioenkring Aon Groep Nederland	15	
Pensioenopbouw		4
Toeslagverlening		0
Rentetoevoeging		11.649
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten		-13.317
Wijziging marktrente		16.592
Wijziging actuariële grondslagen		0
Wijziging uit hoofde overdracht van rechten		464.324
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen		-1.262
		477.990
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen	16	201
Saldo herverzekering	17	-143
Saldo overdrachten van rechten	18	-658.547
Overige lasten	19	0
TOTAAL LASTEN		-166.556
Saldo van baten en lasten		208.612
<i>Bestemming van het saldo van baten en lasten</i>		
Algemene reserve Pensioenkring Aon Groep Nederland		208.612
Totaal saldo van baten en lasten		208.612

(-) De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de staat van baten en lasten.

19.3 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

(bedragen x € 1.000)		1-5-2023 t/m 31-12-2023
KASSTROOM UIT PENSIOENACTIVITEITEN		
Ontvangsten		
Ontvangen premiebijdragen voor risico Pensioenkring Aon Groep Nederland	549	
Ontvangen in verband met overdracht van rechten	658.425	
Ontvangen uitkeringen van herverzekeraars	169	
Overige inkomsten	12	
		659.155
Uitgaven		
Betaalde pensioenuitkeringen	-12.967	
Betaald in verband met overdracht van rechten	-22	
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-436	
Afdracht inzake weerstandsvermogen	-1.265	
Overige uitgaven	0	
		-14.690
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten		644.465
KASSTROOM UIT BELEGGINGSACTIVITEITEN		
Ontvangsten		
Directe beleggingsopbrengsten voor risico Pensioenkring Aon Groep Nederland	3.452	
Verkopen en aflossingen van beleggingen voor risico Pensioenkring Aon Groep Nederland	361.152	
		364.604
Uitgaven		
Aankopen beleggingen voor risico Pensioenkring Aon Groep Nederland	-1.002.236	
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-318	
		-1.002.554
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten		-637.950
Netto kasstroom		6.515
Koers-/omrekenverschillen		0
Mutatie liquide middelen		6.515
Liquide middelen per 1 mei		0
Liquide middelen per 31 december		6.515
Mutatie liquide middelen		6.515
Waarvan:		
Voor risico pensioenkring (4)		529
Binnen de beleggingsportefeuille		5.986
Liquide middelen per 31 december		6.515
Liquide middelen binnen de beleggingsportefeuille:		
- Cash collateral		2.918
- Liquide middelen bij de vermogensbeheerder		3.068
Totaal (1)		5.986

(-) De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans.

19.4 Toelichting financiële opstelling Pensioenkring Aon Groep Nederland

Algemeen

Activiteiten

Pensioenkring Aon Groep Nederland, is een pensioenkring met een eigen afgescheiden positie binnen Stichting Algemeen Pensioenfonds Stap (Stap). Pensioenkring Aon Groep Nederland is op 1 mei 2023 opgericht en is ontstaan na een collectieve waardeovername vanuit Stichting Pensioenfonds Aon Groep Nederland in liquidatie (SPAGN). Deze collectieve waardeovername betreft actieven, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.

Het doel van Pensioenkring Aon Groep Nederland is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan pensioengerechtigden en nabestaanden voor ouderdom en overlijden. Tevens verstrekt Pensioenkring Aon Groep Nederland uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. De Belastingdienst hanteert voor Stap (inclusief de pensioenkringen) één fiscaal nummer. Daarom treedt Stap voor bepaalde geldstromen, zoals uitkeringen, als kassier op voor Pensioenkring Aon Groep Nederland. Pensioenkring Aon Groep Nederland geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling van de aangesloten onderneming.

Pensioenkring Aon Groep Nederland is op 1 mei 2023 opgericht. Daarom zijn er geen vergelijkende cijfers van toepassing.

Overeenstemmingsverklaring

De financiële opstelling is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Het bestuur heeft op 5 juni 2024 deze financiële opstelling vastgesteld.

Referenties

In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

Grondslagen

Algemene grondslagen

Alle bedragen in de financiële opstelling van Pensioenkring Aon Groep Nederland zijn vermeld in € 1.000, tenzij anders is aangegeven.

Continuïteitsveronderstelling

De financiële opstelling van Pensioenkring Aon Groep Nederland is opgesteld met inachtneming van de continuïteitsveronderstelling. Voor de toelichting op de continuïteit wordt verwezen naar de toelichting op het eigen vermogen.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar Pensioenkring Aon Groep Nederland zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Vreemde valuta

Functionele valuta

De financiële opstelling van Pensioenkring Aon Groep Nederland is opgesteld in euro's, zijnde de functionele en presentatievaluta van Pensioenkring Aon Groep Nederland.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de financiële opstelling van Pensioenkring Aon Groep Nederland verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

De koersen van de belangrijkste valuta in euro's zijn:

	31 december 2023	Gemiddeld 2023
USD	0,9053	0,9249
GBP	1,1540	1,1498
JPY	0,0064	0,0066

Schattingswijziging

De financiële opstelling is in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW opgesteld en dit vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende posten in de financiële opstelling. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Voor Pensioenkring Aon Groep Nederland hebben er na de start van de pensioenkring geen schattingswijzigingen plaatsgevonden.

Dekkingsgraden

De feitelijke dekkingsgraad van Pensioenkring Aon Groep Nederland wordt berekend door op balansdatum het pensioenvermogen te delen door de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans.

De reële dekkingsgraad wordt berekend als de dekkingsgraad gedeeld door de grens voor Toekomst Bestendig Indexeren (TBI-grens) per 30 september 2023. De TBI-grens per 30 september van een jaar is bepalend voor het besluit of volledig toeslag op basis van Toekomstig Bestendig Indexeren kan worden toegekend.

De beleidsdekkingsgraad is gebaseerd op het rekenkundig gemiddelde van de dekkingsgraden over de laatste 12 maanden. Voor de bepaling van de beleidsdekkingsgraad zijn overeenkomstig de richtlijnen van DNB ook de dekkingsgraden van Stichting Pensioenfonds Aon Groep Nederland in liquidatie meegenomen. Bij de bepaling van de beleidsdekkingsgraad wordt steeds gebruik gemaakt van de meest actuele inschatting van de betreffende dekkingsgraden.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Beleggingen voor risico Pensioenkring Aon Groep Nederland

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Onder waardering op actuele waarde wordt verstaan: het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn.

De waardering van participaties in beleggingsinstellingen geschiedt tegen actuele waarde. Voor beursgenoteerde beleggingsinstellingen is dit de marktnotering per balansdatum. De waardering in niet-beursgenoteerde beleggingsinstellingen geschiedt tegen de netto vermogenswaarde per balansdatum, die is gebaseerd op de actuele waarde.

Slechts indien de actuele waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen marktwaarde, zijnde de marktnotering per balansdatum. De waardering in niet-beursgenoteerde beleggingsinstellingen geschiedt tegen de netto vermogenswaarde per balansdatum, die gebaseerd is op de actuele waarde.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen marktwaarde, zijnde de marktnotering per balansdatum.

Indien vastrentende waarden of participaties in beleggingsinstellingen niet-beursgenoteerd zijn, vindt waardebeoordeling plaats op basis van de geschatte toekomstige netto kasstromen (rente en aflossingen) die uit de beleggingen zullen voortvloeien, contant gemaakt tegen de ultimo boekjaar geldende marktrente en rekening houdend met het risicoprofiel (kredietrisico; oninbaarheid) en de looptijden.

De beleggingen in het MM Dutch Mortgage Fund en het ASR Mortgage Fund - met NHG-garantie worden gekwalificeerd als beleggingen waarvan de waarde is vastgesteld op basis van een waarderingsmodel. De bepaling van de waarde van de hypothecaire vorderingen binnen de onderliggende hypotheekfondsen geschiedt door de toekomstige contractuele kasstromen te verdisconteren en rekening houdend met vervroegde aflossingen.

De lopende interest op vastrentende waarden wordt gepresenteerd als onderdeel van de marktwaarde van de vastrentende waarden.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op marktwaarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen.

Indien een derivatenpositie negatief is wordt het bedrag onder de schulden verantwoord.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde. De actuele waarde van niet-beursgenoteerde participaties in beleggingsinstellingen is gebaseerd op het aandeel dat Pensioenkring Aon Groep Nederland heeft in het eigen vermogen van de betreffende beleggingsfondsen per balansdatum.

Onder de overige beleggingen worden tevens vorderingen en schulden voor de beleggingen gepresenteerd.

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Bij de waardering worden de bij een verzekeraar verzekerde pensioenuitkeringen contant gemaakt met de rentetermijnstructuur en de actuariële grondslagen van Pensioenkring Aon Groep Nederland.

Conform RJ 610 paragraaf 224 is de latente vordering op de verzekeraar gelijkgesteld aan het herverzekeringsdeel technische voorzieningen. De kredietwaardigheid van de verzekeraar is dusdanig dat het bestuur van mening is dat een eventueel kredietrisico niet significant is en daardoor afwaardering voor het kredietrisico niet benodigd is.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Overige activa

Liquide middelen worden tegen nominale waarde gewaardeerd. Onder de liquide middelen zijn opgenomen die kas- en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd korter dan twaalf maanden hebben. De liquide middelen van tegoeden in verband met beleggingstransacties behoren niet tot de overige activa.

Algemene reserve Pensioenkring Aon Groep Nederland

De algemene reserve van Pensioenkring Aon Groep Nederland wordt bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van Pensioenkring Aon Groep Nederland en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico Pensioenkring Aon Groep Nederland

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico van Pensioenkring Aon Groep Nederland wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen.

Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toezeggingen tot) toeslagen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente, waarvoor de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB wordt gebruikt.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of toeslagen op de opgebouwde pensioenaanspraken worden verleend. Alle per balansdatum bestaande besluiten tot toeslagverlening (ook voor besluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex-ante- condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

De actuariële grondslagen en veronderstellingen van Pensioenkring Aon Groep Nederland zijn vastgesteld conform de bepalingen in de Pensioenwet, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen voor de voorziening verzekeringsverplichtingen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- De voorziening pensioenverplichtingen wordt berekend als de contante waarde van de op de balansdatum opgebouwde pensioenen inclusief de eventueel op 1 januari toe te kennen verhoging in verband met toeslagverlening.
- Voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt de voorziening pensioenverplichtingen voor het arbeidsongeschikte deel berekend als de contante waarde van de op de pensioendatum in uitzicht gestelde pensioenen bij een tot die datum voortgezette pensioenopbouw.

- Voor mannen en vrouwen is gebruik gemaakt van de door het Koninklijk Actuarieel Genootschap gepubliceerde Prognosetafel AG2022. Om rekening te houden met het gegeven dat de populatie van de pensioenkring af kan wijken van de totale populatie waarop de prognosetafel is gebaseerd, worden leeftijdsafhankelijke correctiefactoren op de sterftekansen toegepast.
- De leeftijd per berekeningsdatum wordt vastgesteld in maanden nauwkeurig, waarbij de geboortedatum gelijk wordt gesteld aan de 1e dag van de geboortemaand.
- Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw wordt gesteld op 3 jaar. Het leeftijdsverschil tussen vrouw en man wordt gesteld op 3 jaar.
- De reservering voor partnerpensioen wordt voor pensioendatum bepaald op basis van partnerfrequenties. Na pensioendatum wordt uitgegaan van een bepaalde partner.
- Voor het latent wezenpensioen wordt 1,0% van de voorziening pensioenverplichtingen voor het latent nabestaandenpensioen van actieve, premievrije en arbeidsongeschikte deelnemers gereserveerd.
- Ter dekking van toekomstige administratiekosten en excassokosten (uitvoeringskosten) is een separate kostenvoorziening gevormd.
- Als rekenrente voor de voorziening pensioenverplichtingen wordt de rentetermijnstructuur per 31 december van het betreffende boekjaar zoals die door DNB is gepubliceerd gehanteerd.

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Bij de waardering worden de verzekerde pensioenuitkeringen contant gemaakt met de rentetermijnstructuur en de actuariële grondslagen van Pensioenkring Aon Groep Nederland.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de technische voorzieningen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat van het betreffende boekjaar.

Premiebijdragen voor risico Pensioenkring Aon Groep Nederland

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten risico Pensioenkring Aon Groep Nederland

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardewijzigingen en valutaresultaten. In de financiële opstelling van Pensioenkring Aon Groep Nederland wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. (In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten worden in dit verband rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten verstaan.

Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten vermogensbeheer

Onder kosten vermogensbeheer worden de kosten voor fiduciair beheer verstaan. Deze kosten worden verantwoord op basis van de opgave van de vermogensbeheerder.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen en dergelijke. Deze kosten worden verantwoord op basis van de opgave van de vermogensbeheerder.

Mutatie weerstandsvermogen

De mutatie weerstandsvermogen betreft het afgedragen bedrag aan Stap. In geval van een storting wordt deze als last verantwoord en in geval van vordering als bate. De financiering van het weerstandsvermogen vindt plaats door:

- Een opslag van 0,2% op de pensioenpremie;
- Een opslag van 0,2% op de koopsom bij een collectieve waardeoverdracht, danwel vanuit de vrijval van de kostenvoorziening;
- Een afslag van 0,2% op het bruto beleggingsrendement bij autonome groei van het belegd vermogen;
- Een onttrekking ter grootte van 0,2% van de wettelijke overdrachtswaarde bij inkomende individuele waardeoverdrachten;
- Saldering van het rendement op het belegde weerstandsvermogen ten gunste of ten laste van het bruto beleggingsrendement;
- Een onttrekking als gevolg van een uitgaande collectieve waardeoverdracht.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Stap berekent kosten door aan Pensioenkring Aon Groep Nederland. Het gaat daarbij om de volgende componenten:

- Uitvoeringskosten pensioenbeheer: administratiekostenvergoeding voor de pensioenadministratie bij TKP en meerwerk-activiteiten die conform afspraak worden doorbelast.
- Exploitatiekosten Stap: vaste bedragen die op maandbasis in rekening worden gebracht en kosten gemaakt door derde partijen die conform gemaakte afspraken worden doorbelast.
- Overige pensioenuitvoeringskosten die conform afspraak door de pensioenkring danwel een aangesloten werkgever worden betaald.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico Pensioenkring Aon Groep Nederland

Pensioenopbouw

Bij de pensioenopbouw zijn aanspraken en rechten over het boekjaar gewaardeerd naar het niveau dat zij op balansdatum hebben.

Toeslagverlening

Het toeslagbeleid van Pensioenkring Aon Groep Nederland is onvoorwaardelijk voor actieve deelnemers. Gedurende het deelnemerschap wordt aan deelnemers met een actief dienstverband uit deelnemersgroep 1 (deelnemers aan de voormalig eindloonregeling 2015) per 1 april van het betreffende jaar een toeslag verleend van 2%. Gedurende het deelnemerschap wordt aan deelnemers met een actief dienstverband uit deelnemersgroep 2 (deelnemers aan de pensioenregeling op basis van middelloon 2014) per 1 januari van het betreffende jaar een toeslag verleend die gelijk is aan de loonindex bij werkgever Aon Groep Nederland B.V.

Bij de pensioenkring is daarnaast sprake van voorwaardelijke toeslagverlening voor pensioengerechtigden en gewezen deelnemers op basis van de consumentenprijsindex (CPI) voor alle huishoudens. Deze toeslag kan niet meer bedragen dan 4% en kan niet negatief zijn.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met 8/12e van 3,764% op basis van de éénjaarsrente van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur van april 2023.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Vooraf wordt een actuariële berekening gemaakt van de toekomstige pensioenuitvoeringskosten (met name excassokosten) en pensioenuitkeringen die in de voorziening pensioenverplichtingen worden opgenomen. Deze post betreft de vrijval voor de financiering van de kosten en uitkeringen van het verslagjaar.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Wijzigingen actuariële grondslagen

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien voor de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen voor sterfte, langlevens en arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van de pensioenkring.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Een resultaat op overdrachten kan ontstaan doordat de vrijval van de voorziening pensioenverplichtingen plaatsvindt op basis van de actuariële grondslagen van Pensioenkring Aon Groep Nederland, terwijl het bedrag dat wordt overgedragen gebaseerd is op de wettelijke factoren voor waardeoverdrachten. De tarieven van Pensioenkring Aon Groep Nederland wijken af van de wettelijke tarieven.

Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen

De overige mutaties ontstaan door mutaties in de aanspraken door overlijden en pensioneren.

Saldo herverzekeringen

De inkomende en uitgaande geldstromen worden gesaldeerd opgenomen en verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen onder de overige activa, de liquide middelen en de op korte termijn zeer liquide activa onder de overige beleggingen. De op korte termijn zeer liquide activa zijn die beleggingen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in geldmiddelen.

19.5 Toelichting op de balans per 31 december 2023

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico Pensioenkring Aon Groep Nederland

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023
Aandelen	222.565
Vastrentende waarden	448.630
Derivaten	0
Overige beleggingen	18.541
Totaal	689.736

(bedragen x € 1.000)	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 mei 2023	0	0	0	0	0
Aankopen	434.619	558.569	-3.352	12.400	1.002.236
Verkopen	-232.917	-128.208	-27	0	-361.152
Herwaardering	20.863	18.269	309	155	39.596
Overige mutaties	0	0	0	5.986	5.986
Stand per 31 december 2023	222.565	448.630	-3.070	18.541	686.666
Schuldpositie derivaten (credit)					3.070
Totaal					689.736

In 2023 heeft de fondsbeheerder de structuur van een aantal beleggingsfondsen vereenvoudigd. Voor Pensioenkring Aon Groep Nederland betekende dit dat beleggingen in bepaalde 'feeder' fondsen verkocht werden en dat voor dezelfde waarde werd belegd in het 'master' fonds. Pensioenkring Aon Groep Nederland behield daarmee dezelfde onderliggende beleggingen. De hier uit voortvloeiende transacties zijn in bovenstaande overzicht mee genomen als verkoop respectievelijk aankoop (voor aandelen betrof dit 220,7 miljoen, voor vastrentende waarden 128,2 miljoen). Daarnaast heeft van de totale aankopen een bedrag van 652.212 betrekking op de CWO waarde

De overige mutaties bij overige beleggingen bestaan uit toe- en afname van liquide middelen binnen de beleggingsportefeuille en de mutaties binnen de vorderingen en schulden voor de beleggingen, die onder de overige beleggingen worden gepresenteerd.

Het economisch risico ligt bij Pensioenkring Aon Groep Nederland. Het juridisch eigendom is ondergebracht bij Stap.

Aandelen

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023
Beursgenoteerde en niet beursgenoteerde beleggingsinstellingen die beleggen in aandelen	222.565
Totaal	222.565

De pensioenkring belegt niet in de werkgever.

Ultimo boekjaar zijn er geen posities binnen de betreffende beleggingscategorie met een belang groter dan 5%.

Vastrentende waarden

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023
Obligaties	219.924
Niet-beursgenoteerde beleggingsinstellingen die beleggen in vastrentende waarden	134.604
Hypotheekfondsen	94.102
Totaal	448.630

De waarde in de Hypotheekfondsen betreffen beleggingen in het MM Dutch Mortgage Fund en het ASR Mortgage Fund - met NHG-garantie.

Ultimo boekjaar bedragen de volgende posten meer dan 5% van de betreffende beleggingscategorie:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023
Duitse staatsobligaties	134.562 30,0%
Nederlandse staatsobligaties	64.169 14,3%
Totaal	198.731 44,3%

De totale waarde van de beleggingen in het MM Dutch Mortgage Fund bedraagt 81.170 en is meer dan 5% van de totale beleggingscategorie. De beleggingen in deze vastrentende waarden zijn uiteindelijk verspreid over meerdere beleggingsfondsen.

Derivaten

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023
Rentederivaten	-3.070
Totaal	-3.070

In de bovenstaande weergave zijn zowel de positieve als de negatieve derivatenposities meegenomen. In 2023 is er alleen sprake van negatieve derivatenposities. Een toelichting op de derivatenposities is opgenomen in de paragraaf Risicobeheer.

Overige beleggingen

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023
Money Market fund	12.555
Cash collateral	2.918
Liquide middelen bij de vermogensbeheerder	3.068
Totaal	18.541

De vorderingen en schulden op beleggingen zijn kortlopend.

Ultimo boekjaar bedragen de volgende posten meer dan 5% van de overige beleggingen:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023
BlackRock ICS Euro Liquidity Fund	4.863 26,2%
Morgan Stanley Euro Liquidity Fund	4.344 23,4%
Fidelity Institutional Liquidity Fund PLC	3.348 18,1%
Totaal	12.555 67,7%

Securities lending

Pensioenkring Aon Groep Nederland participeert niet in securities lending programma's.

Schattingen en oordelen

Zoals vermeld in de toelichting zijn de beleggingen van Pensioenkring Aon Groep Nederland gewaardeerd tegen actuele waarde per balansdatum en is het over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de actuele waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Voor sommige andere financiële instrumenten, zoals beleggingsvorderingen en -schulden, geldt dat de boekwaarde de actuele waarde benadert als gevolg van het korte termijnkarakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de actuele waarde.

Voor de meerderheid van de financiële instrumenten van Pensioenkring Aon Groep Nederland kan gebruik worden gemaakt van afgeleide marktnoteringen. Echter, voor de onderliggende beleggingen binnen het MM Dutch Mortgage Fund en het ASR Mortgage Fund - met NHG-garantie wordt gebruik gemaakt van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten. De tabel is gebaseerd op de levelindeling van het beleggingsfonds waarin wordt belegd. Op basis van de boekwaarde kan het volgende onderscheid worden gemaakt:

(bedragen x € 1.000)	Genoteerde marktprijzen	Afgeleide markt- noteringen	Waarderings- modellen	Overig	Totaal
Aandelen	0	222.565	0	0	222.565
Vastrentende waarden	219.923	134.604	94.102	0	448.630
Derivaten	0	-3.070	0	0	-3.070
Overige beleggingen	0	12.555	0	5.986	18.541
Stand per 31 december 2023	219.923	366.654	94.102	5.986	686.666

De posities uit hoofde van de derivaten betreft in 2023 alleen negatieve posities. Een toelichting over de derivatenposities is opgenomen in de paragraaf Risicobeheer.

2. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	201
Totaal	201

Vanuit een eerdere herverzekeringsovereenkomst worden vanuit Elipslife voor negen deelnemers uitkeringen ontvangen. De herverzekerde voorzieningen uit hoofde van deze overeenkomst bedroeg 201 per 31 december 2023.

De kredietwaardigheid van de herverzekerder is dusdanig dat het bestuur van mening is dat een eventueel kredietrisico niet significant is en daardoor afwaardering voor het kredietrisico niet benodigd is.

3. Vorderingen en overlopende activa

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023
Nog te ontvangen collectieve waardeoverdrachten	144
Nog te ontvangen premie	50
Overige vorderingen en overlopende activa	14
Totaal	208

De vordering uit hoofde van waardeoverdracht betreft het nog te ontvangen liquidatiesaldo van Stichting Pensioenfonds AON Groep Nederland in liquidatie.

De nog te ontvangen premie betreft de voorlopige premieafrekening 2023.

De overige vorderingen bestaan uit de nog te ontvangen interest 2023 (12) en de voorlopige afrekening voor de administratiekostenvergoeding 2023 (2).

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

4. Overige activa

(bedragen x € 1.000)		31-12-2023
Liquide middelen		529
Totaal		529

Pensioenkring Aon Groep Nederland heeft twee bankrekeningen, waarvan één met name wordt gebruikt voor de financiële verrekening met Stap. Stap betaalt de pensioenuitkeringen aan de pensioengerechtigden van Pensioenkring Aon Groep Nederland en betaalt een deel van de pensioenuitvoeringskosten aan crediteuren. De tweede bankrekening wordt gebruikt voor de verwerking van waardeoverdrachten klein pensioen.

De liquide middelen bij banken staan ter vrije beschikking van Pensioenkring Aon Groep Nederland.

De liquide middelen komen economisch toe aan Pensioenkring Aon Groep Nederland. Het juridisch eigendom ligt bij Stap.

PASSIVA

5. Algemene reserve Pensioenkring Aon Groep Nederland

(bedragen x € 1.000)	2023
Stand per 1 mei	0
Bestemming saldo van baten en lasten boekjaar	208.612
Stand per 31 december	208.612

Dekkingsgraad, vermogenspositie en herstelplan

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023
Feitelijke dekkingsgraad	143,6%
Reële dekkingsgraad	108,3%
Beleidsdekkingsgraad	143,1%

De feitelijke dekkingsgraad van Pensioenkring Aon Groep Nederland wordt berekend door op de balansdatum het pensioenvermogen te delen door de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans.

De reële dekkingsgraad wordt berekend door de beleidsdekkingsgraad te delen door de grens voor Toekomst Bestendig Indexeren (TBI-grens) per 30 september 2023. De TBI-grens per 30 september van een jaar is bepalend voor het besluit of de volledige toeslag op basis van Toekomst Bestendig Indexeren kan worden toegekend.

De beleidsdekkingsgraad is gebaseerd op het rekenkundig gemiddelde van de dekkingsgraden over de laatste 12 maanden. Voor de bepaling van de beleidsdekkingsgraad zijn ook de dekkingsgraden van het 'oude' Stichting Pensioenfonds Aon Groep Nederland in liquidatie meegenomen. Bij de bepaling van de beleidsdekkingsgraad wordt steeds gebruik gemaakt van de meest actuele inschatting van de betreffende dekkingsgraden.

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt Pensioenkring Aon Groep Nederland gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van Pensioenkring Aon Groep Nederland. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen in de paragraaf 'Risicobeheer'.

Op basis hiervan bedraagt het (minimaal) vereist eigen vermogen op 31 december:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023	
Stichtingskapitaal en reserves	208.612	43,6%
Minimaal vereist eigen vermogen	19.151	4,0%
Vereist eigen vermogen	76.511	16,0%

Herstelplan

De pensioenkring hoeft geen herstelplan in te dienen omdat de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2023 (143,1%) hoger ligt dan de vereiste dekkingsgraad per 31 december 2023 (116,0%).

Minimaal vereist vermogen

Indien de beleidsdekkingsgraad gedurende vijf achtereenvolgende jaren (6 peilmomenten) lager is dan het vermogen dat hoort bij het minimaal vereist vermogen, dienen de pensioenaanspraken en -rechten te

worden gekort. Dit betreft de korting op basis van de Maatregel minimaal vereist eigen vermogen (de zogenoemde MVEV-korting). Het korten is hierbij onvoorwaardelijk, maar mag worden verdeeld over (maximaal) 10 jaar.

Ultimo 2023 is de beleidsdekkingsgraad (143,1%) hoger dan de dekkingsgraad die hoort bij het minimaal vereist vermogen (104,0%). De MVEV-korting is per 31 december 2023 voor Pensioenkring Aon Groep Nederland daarom niet aan de orde.

Statutaire regelingen voor de bestemming van het saldo van baten en lasten

Er zijn geen statutaire bepalingen voor de bestemming van het resultaat. Het positieve saldo van de staat van baten en lasten van 208.612 over het boekjaar wordt toegevoegd aan de algemene reserve van Pensioenkring Aon Groep Nederland.

6. Technische voorzieningen

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico Pensioenkring Aon Groep Nederland	477.990
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	201
Totaal	478.191

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico Pensioenkring Aon Groep Nederland

(bedragen x € 1.000)	2023
Stand per 1 mei	0
Pensioenopbouw	4
Toeslagverlening	0
Rentetoevoeging	11.649
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-13.317
Wijziging marktrente	16.592
Wijziging actuariële grondslagen	0
Wijziging uit hoofde overdracht van rechten	464.324
Overige mutaties voorziening pensioenverplichting	-1.262
Stand per 31 december	477.990

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariële berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Toeslagverlening

Het toeslagbeleid van Pensioenkring Aon Groep Nederland is onvoorwaardelijk voor actieve deelnemers. Gedurende het deelnemerschap wordt aan deelnemers met een actief dienstverband uit deelnemersgroep 1 (deelnemers aan de voormalig eindloonregeling 2015) per 1 april van het betreffende jaar een toeslag verleend van 2%. Gedurende het deelnemerschap wordt aan deelnemers met een actief dienstverband uit deelnemersgroep 2 (deelnemers aan de pensioenregeling op basis van middelloon 2014) per 1 januari van het betreffende jaar een toeslag verleend die gelijk is aan de loonindex bij werkgever Aon Groep Nederland B.V.

Bij de pensioenkring is daarnaast sprake van voorwaardelijke toeslagverlening voor pensioengerechtigden en gewezen deelnemers op basis van de consumentenprijsindex (CPI) voor alle huishoudens. Deze toeslag kan niet meer bedragen dan 4% en kan niet negatief zijn.

Per eind 2023 is geen toeslag verleend aan zowel de actieve deelnemers als aan de pensioengerechtigden en gewezen deelnemers.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met 8/12e van 3,764% op basis van de éénjaarsrente van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur van april 2023.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder deze regel opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder deze regel opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt voor de financiering van de verwachte pensioenuitvoeringskosten in de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de voorzieningen pensioenverplichtingen voor risico pensioenkring herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder wijziging marktrente.

DNB heeft eind 2022 aangegeven dat de nieuwe UFR-methode, zoals geadviseerd door de Commissie Parameters 2022, per 1 januari 2023 wordt ingevoerd. Deze aanpassing had per 1 januari 2023 al plaatsgevonden bij Stichting Pensioenfonds Aon Groep Nederland in liquidatie. Het effect van de reguliere wijziging van de (markt)rente bedraagt 16.592.

Rentepercentage per	31-12-2023
	2,39%

Wijziging actuariële grondslagen

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien voor de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van de veronderstellingen voor sterfte, langlevens en arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van de pensioenkring.

Voor Pensioenkring Aon Groep Nederland hebben er na de start van de pensioenkring geen wijzigingen in de actuariële grondslagen plaatsgevonden. De laatste toetsing is eind 2021 uitgevoerd door SPAGN.

Wijziging uit hoofde overdracht van rechten

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023
Collectieve waardeoverdracht Stichting Pensioenfonds Aon Groep Nederland	464.343
Toevoeging aan de technische voorzieningen	6
Onttrekking aan de technische voorzieningen	-25
Totaal	464.324

Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023
Resultaat op kanssystemen:	
- Sterfte	-1.529
- Arbeidsongeschiktheid	0
- Mutaties	35
Overige technische grondslagen	232
Totaal	-1.262

Onder sterfte is de afwijking tussen de werkelijke sterfte ten opzichte van de veronderstelde sterfte weergegeven.

Onder Overige is het effect voor de actualisatie van de kostenvoorziening in de voorziening pensioenverplichtingen opgenomen.

De voorziening pensioenverplichtingen, inclusief het herverzekerde deel van de technische voorzieningen is naar categorieën deelnemers als volgt samengesteld:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023	
	Voorziening	Aantallen
Actieven	90.954	453
Pensioengerechtigden	243.190	1.111
Gewezen	133.439	1.400
	467.583	2.964
Overig	10.608	0
Voorziening pensioenverplichtingen	478.191	2.964

'Overig' bestaat voornamelijk uit de reservering voor toekomstige uitvoeringskosten voor de uitvoering van de pensioenregeling.

Korte beschrijving pensioenregeling

Pensioenkring Aon Groep Nederland is een zogenoemde gesloten pensioenkring en voert een pensioenregeling voor arbeidsongeschikten, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden uit. De pensioenregeling is een voorwaardelijke middelloonregeling met voorwaardelijke toeslagen. De pensioenregeling heeft het karakter van een uitkeringsovereenkomst en kent verschillende pensioenaanspraken.

Er vindt geen actieve opbouw plaats met uitzondering van pensioenopbouw vanuit premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. Bij arbeidsongeschiktheid wordt de pensioenopbouw geheel of gedeeltelijk voortgezet, afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid.

Toeslagverlening

Het toeslagbeleid van Pensioenkring Aon Groep Nederland is onvoorwaardelijk voor actieve deelnemers. Gedurende het deelnemerschap wordt aan deelnemers met een actief dienstverband uit deelnemersgroep 1 (deelnemers aan de voormalig eindloonregeling 2015) per 1 april van het betreffende jaar een toeslag verleend van 2%. Gedurende het deelnemerschap wordt aan deelnemers met een actief dienstverband uit deelnemersgroep 2 (deelnemers aan de pensioenregeling op basis van middelloon 2014) per 1 januari van het betreffende jaar een toeslag verleend die gelijk is aan de loonindex bij werkgever Aon Groep Nederland B.V.

Bij de pensioenkring is daarnaast sprake van voorwaardelijke toeslagverlening voor pensioengerechtigden en gewezen deelnemers op basis van de consumentenprijsindex (CPI) voor alle huishoudens. Deze toeslag kan niet meer bedragen dan 4% en kan niet negatief zijn.

Per eind 2023 is geen toeslag verleend aan zowel de actieve deelnemers als aan de pensioengerechtigden en gewezen deelnemers.

Inhaaltoeslagen

Onder bepaalde omstandigheden kunnen inhaaltoeslagen worden toegekend. Inhaaltoeslagen zijn toeslagen die worden toegezegd, voor zover in het verleden niet voor 100% is geïndexeerd. Om inhaaltoeslagen te kunnen toekennen is een hoge dekkingsgraad vereist. Het bestuur van Pensioenkring Aon Groep Nederland geeft in haar financiële opstelling elk jaar een specificatie van het verschil tussen de volledige en de werkelijk toegekende toeslagen.

Voor de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden is deze specificatie in de volgende tabellen opgenomen.

Het bestuur kan besluiten om in het verleden niet toegekende toeslagen in te halen indien:

- die toeslagverlening geen nadelige gevolgen heeft voor de toeslagverlening in de toekomst,
- de beleidsdekkingsgraad het niveau van het vereist eigen vermogen, bedoeld in artikel 132 van de Pensioenwet, behoudt en
- in enig jaar ten hoogste een vijfde van het vermogen dat voor deze toeslagverlening beschikbaar is, wordt aangewend.

Het bestuur heeft in januari 2024 besloten om de maximale inhaaltoeslag te verlenen. Aan de pensioengerechtigden en gewezen deelnemers wordt per 1 januari 2024 een inhaaltoeslag verleend van maximaal 1,0375%. Omdat de besluitvorming over de inhaaltoeslag pas in 2024 heeft plaatsgevonden wordt het effect van deze toeslag pas in volgend boekjaar verantwoord.

Gewezen deelnemers en pensioengerechtigden	Volledige toeslag-verlening	Toegekende toeslagen	Vershil	Cumulatief verschil (t.o.v. ambitie)
31 december 2023	0,00%	0,00%	0,00%	1,27%

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Vanuit een eerdere herverzekeringsovereenkomst worden vanuit Elipslife voor negen deelnemers uitkeringen ontvangen. De herverzekerde voorzieningen uit hoofde van deze overeenkomst bedroeg 201 per 31 december 2023.

Mutatie overzicht herverzekeringsdeel technische voorzieningen

(bedragen x € 1.000)	2023
Stand per 1 januari	0
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	208
Wijziging marktrente	5
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-17
Rentetoevoeging	5
Totaal per 31 december	201

7. Derivaten

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023
Derivaten	3.070
Totaal	3.070

Een uitgebreide toelichting op de derivatenposities is opgenomen in de paragraaf risicobeheer.

8. Overige schulden en overlopende passiva

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023
Belastingen en premie sociale verzekeringen	449
Overige schulden en overlopende passiva	352
Totaal	801

De post 'belastingen en premies sociale verzekering' betreft de nog af te dragen loonheffing aan Stap, die hoort bij de pensioenuitkeringen van december 2023. De betaling van de loonheffing aan de Belastingdienst wordt door Stap gedaan en aan de pensioenkring doorbelast. Deze afdracht heeft in januari 2024 plaatsgevonden.

De overige schulden en overlopende posten bestaan uit de overlopende kosten uit 2023 (213), een schuld met betrekking tot het weerstandsvermogen (79), de met Stap af te rekenen exploitatiekosten over het vierde kwartaal van 2023 (33), afrekening herverzekering (26), nog te betalen facturen (2) en terug te vorderen pensioenuitkeringen (-1).

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Risicobeheer

Pensioenkring Aon Groep Nederland wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van Pensioenkring Aon Groep Nederland is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Het solvabiliteitsrisico is daarmee het belangrijkste risico voor Pensioenkring Aon Groep Nederland.

Het risicobeleid is verwoord in de ABTN van Pensioenkring Aon Groep Nederland. Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van de risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- verzekeringsbeleid;
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses voor te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruik gemaakt van de meest recent uitgevoerde Asset Liability Management-studie (ALM-Studie) en (aanvangs)haalbaarheidstoets(en). Ook het financieel crisisplan, dat jaarlijks door het bestuur wordt getoetst en waar nodig aangepast aan de actualiteit, is verwerkt in de onderstaande toelichting op de risico's, het risicobeleid en de ingezette beheersmaatregelen/afdekkinginstrumenten.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid door de vermogensbeheerders moet plaatsvinden. Deze uitgangspunten zijn vastgelegd in mandaatovereenkomsten met de vermogensbeheerders.

Solvabiliteitsrisico's

Het belangrijkste risico voor Pensioenkring Aon Groep Nederland betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat Pensioenkring Aon Groep Nederland niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten op basis van zowel algemeen geldende normen als specifieke normen die door de toezichthouder worden opgelegd.

Indien de solvabiliteit van Pensioenkring Aon Groep Nederland zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat Pensioenkring Aon Groep Nederland de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslagverlening op de pensioenaanspraken en -rechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat Pensioenkring Aon Groep Nederland verworven pensioenaanspraken en -rechten moet verminderen.

De aanwezige dekkingsgraad heeft zich als volgt ontwikkeld:

Ontwikkeling dekkingsgraad	2023
Dekkingsgraad per 1 mei*	100,0%
Premie	0,0%
Uitkeringen	0,0%
Toeslagverlening	0,0%
Wijziging rentetermijnstructuur voorziening pensioenverplichtingen	-3,4%
Beleggingsrendementen (excl. renteafdekking)	6,2%
Wijziging actuariële grondslagen	0,0%
Wijziging uit hoofde overdracht van rechten	41,8%
Kanssystemen	0,3%
Overige (incidentele) mutaties	0,0%
Kruiseffecten	-1,3%
Dekkingsgraad per 31 december	143,6%

Omdat de pensioenkring per 1 mei 2023 van start is gegaan, is in dit verloop de feitelijke dekkingsgraad per 30 april 2023 op 100% gesteld. De feitelijke dekkingsgraad van Stichting Pensioenfonds Aon Groep Nederland in liquidatie op het moment voorafgaand aan de overgang naar Stap zit verwerkt in het resultaat op waardeoverdrachten.

Om het solvabiliteitsrisico te beheersen dient Pensioenkring Aon Groep Nederland buffers in het vermogen aan te houden. De omvang van deze buffers (buffers plus de pensioenverplichtingen heten samen het vereist vermogen) wordt vastgesteld met de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets (S-toets). Deze toets bevat een kwantificering van de bestuursvisie op de pensioenkring specifieke restrisico's (na afdekking).

De bepaling van de procentuele effecten van de diverse resultaatbronnen op de dekkingsgraad zijn conform de richtlijnen van DNB alle uitgedrukt ten opzichte van de dekkingsgraad primo jaar. Dit zorgt ervoor dat de optelling van dekkingsgraad primo jaar plus alle afzonderlijke procentuele effecten niet leidt tot de dekkingsgraad ultimo jaar. Het verschil tussen deze twee wordt verantwoord onder de noemer kruiseffecten; in het algemeen geldt dat deze post groter wordt naarmate de uitschieters in de afzonderlijke resultaatcomponenten groter worden.

De berekening van het vereist eigen vermogen en het hieruit voortvloeiende tekort aan het einde van het boekjaar is als volgt:

Vereist Eigen Vermogen	2023
S1 Renterisico	3,7%
S2 Risico zakelijke waarden	11,3%
S3 Valutarisico	2,5%
S4 Grondstoffenrisico	0,0%
S5 Kredietrisico	3,7%
S6 Verzekeringstechnische risico	3,0%
S7 Liquiditeitsrisico	0,0%
S8 Concentratierisico	0,0%
S9 Operationeel risico	0,0%
S10 Actief beheerrisico	0,6%
Diversificatie-effect	-8,8%
Totaal	16,0%

(bedragen x € 1.000)	2023
Vereist pensioenvermogen	554.702
Voorziening pensioenverplichtingen -/-	478.191
Vereist eigen vermogen	76.511
Aanwezig pensioenvermogen (totaal activa -/- schulden)	208.612
Tekort	132.101

De buffers zijn berekend op basis van het standaard model, waarbij voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie. Het surplus wordt bepaald op basis de vermogensstand ultimo 2023. De beleidsdekkingsgraad (143,1%) is per 31 december 2023 hoger dan de dekkingsgraad op basis van het vereist vermogen (116,0%).

Beleggingsrisico

De belangrijkste beleggingsrisico's betreffen het markt-, krediet- en liquiditeitsrisico. Het marktrisico is uit te splitsen in renterisico, valutarisico en prijs(koers)risico. Marktrisico wordt gelopen op de verschillende beleggingsmarkten waarin Pensioenkring Aon Groep Nederland op basis van het vastgestelde beleggingsbeleid actief is. De beheersing van het risico is geïntegreerd in het beleggingsproces. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid kunnen zich voorts risico's manifesteren uit hoofde van de geselecteerde managers en bewaarbedrijven (zogenoeten manager- en custody risico), en de juridische bepalingen omtrent gebruikte instrumenten en de uitvoeringsovereenkomsten (juridisch risico).

Het marktrisico wordt beheerst doordat met de vermogensbeheerder specifieke mandaten zijn afgesproken, die in overeenstemming zijn met de beleidskaders en richtlijnen zoals deze zijn vastgesteld door het bestuur. Het bestuur monitort de mate van naleving van deze mandaten. De marktposities worden periodiek gerapporteerd.

Renterisico (S1)

Pensioenkring Aon Groep Nederland loopt renterisico over de verplichtingen, omdat de verplichtingen in waarde veranderen als gevolg van mutaties in de marktrente. Maatstaf voor het meten van rentegevoeligheid is de duration. De duration is de gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. Met de duration kan worden berekend in hoeverre de waarde van een portefeuille of van de verplichtingen verandert met een verandering in de rente van één basispunt (0,01%). Als de waardeverandering van de portefeuille met vastrentende waarden wordt afgezet tegen de waarde verandering van de verplichtingen, dan wordt hiermee de afdekking van het renterisico bedoeld.

De duration en het effect van de afdekking van het renterisico kan als volgt worden samengevat:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023	
	Waarde	Duration
Vastrentende waarden (exclusief derivaten)		9,3
Vastrentende waarden (inclusief derivaten)		9,8
(nominale) Pensioenverplichtingen	478.191	14,1

Het percentage afdekking van het renterisico van 61,2% leidt ertoe dat de duration van de vastrentende waarden na afdekking van het renterisico stijgt met 0,5, naar 9,8.

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023	
Resterende looptijd < 1 jaar	10.940	2,4%
Resterende looptijd > 1 < 5 jaar	55.700	12,4%
Resterende looptijd > 5 < 10 jaar	102.657	22,9%
Resterende looptijd > 10 < 20 jaar	177.264	39,5%
Resterende looptijd > 20 jaar	102.069	22,8%
Totaal	448.630	100,0%

De presentatie van de vastrentende waarden naar bovenstaande looptijden hangt samen met het lange termijn karakter van de investeringen van Pensioenkring Aon Groep Nederland en het hiermee samenhangende beleid. Ter vergelijking zijn resterende de looptijden van de pensioenverplichtingen (inclusief herverzekerd deel) in onderstaand overzicht weergegeven:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023	
Resterende looptijd < 5 jaar	102.334	21,4%
Resterende looptijd > 5 < 10 jaar	95.364	19,9%
Resterende looptijd > 10 < 20 jaar	150.242	31,5%
Resterende looptijd > 20 jaar	130.251	27,2%
Totaal	478.191	100,0%

Risico zakelijke waarden (S2)

Prijrsrisico is het risico als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten. Voor Pensioenkring Aon Groep Nederland heeft dit risico betrekking op de portefeuille met zakelijke waarden.

De portefeuille met zakelijke waarden bestaat uit aandelen en voor een beperkt deel uit onroerend goed. Hierbij vinden de beleggingen in aandelen wereldwijd plaats. Door de spreiding binnen de portefeuille (diversificatie) wordt het prijsrisico gedempt en de spreiding is daarmee één van de belangrijkste mitigerende beheersmaatregelen. Daarnaast is de ALM-studie een belangrijk beheersingsinstrument om vast te stellen of gekozen portefeuille met zakelijke waarden voldoet aan de gewenste afweging van risico versus rendement.

Valutarisico (S3)

Voor alle beleggingscategorieën wordt een actief valutabeleid gevoerd. Uitgangspositie is een gedeeltelijke afdekking van de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen.

Het totaalbedrag dat ultimo jaar in euro's is belegd, bedraagt vóór afdekking 436.982 ofwel 63,8% en na afdekking 615.281 ofwel 89,6%.

Per einde boekjaar is de waarde van de uitstaande valutatermijncontracten 1.688. Deze worden niet door de pensioenkring zelf afgedekt, maar via de beleggingsfondsen waarbinnen wordt afgedekt.

De valutapositie per 31 december 2023 is vóór en na afdekking door valutaderivaten als volgt weer te geven:

	Totaal voor afdekking	31-12-2023 Valutaderivaten afdekking	Netto positie na afdekking
EUR	436.982	178.299	615.281
GBP	15.006	-15.589	-583
JPY	7.765	-7.668	97
USD	156.764	-153.186	3.578
Overige	68.461	-168	68.293
Totaal niet EUR	247.996	-176.611	71.385
Totaal	684.978	1.688	686.666

Prijsrisico

Prijsrisico is het risico als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten. Voor Pensioenkring Aon Groep Nederland heeft dit risico betrekking op de portefeuille met zakelijke waarden.

Het prijsrisico wordt gemitigeerd door diversificatie en dat is onder meer vastgelegd in de strategische beleggingsmix van Pensioenkring Aon Groep Nederland. In aanvulling hierop maakt Pensioenkring Aon Groep Nederland voor de afdekking van het prijsrisico gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

De segmentatie van de totale beleggingsportefeuille naar regio is, op look through basis, als volgt:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023	
Europa	443.923	64,7%
Noord-Amerika	129.110	18,8%
Zuid-Amerika	30.524	4,4%
Azië-Pacific	60.763	8,8%
Afrika	6.875	1,0%
Gemixt	0	0,0%
Subtotaal vastgoed, aandelen en vastrentende waarden	671.195	97,7%
Derivaten	-3.070	-0,4%
Overige beleggingen	18.541	2,7%
Totaal	686.666	100,0%

De segmentatie van de totale beleggingsportefeuille naar sectoren is, op look through basis, als volgt:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023	
Energie	12.756	1,9%
Bouw- en grondstoffen	8.267	1,2%
Industrie	34.397	5,0%
Duurzame Consumentengoederen	35.324	5,1%
Consumentengebruiksgoederen	23.338	3,4%
Gezondheidszorg	29.157	4,2%
Informatietechnologie	52.281	7,6%
Telecommunicatie	22.364	3,3%
Nutsbedrijven	7.948	1,2%
Overheid en overheidsinstellingen	258.227	37,6%
Hypotheke	92.316	13,4%
Financiële instellingen	76.686	11,2%
Vastgoed	4.281	0,6%
Liquiditeiten	10.394	1,5%
Overige	3.459	0,5%
Subtotaal vastgoed, aandelen en vastrentende waarden	671.195	97,7%
Derivaten	-3.070	-0,4%
Overige beleggingen	18.541	2,7%
Totaal	686.666	100,0%

Kredietrisico (S5)

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor Pensioenkring Aon Groep Nederland als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop Pensioenkring Aon Groep Nederland (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld verzekeraars.

Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee Pensioenkring Aon Groep Nederland transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten waardoor Pensioenkring Aon Groep Nederland financiële verliezen lijdt.

Pensioenkring Aon Groep Nederland heeft voor vastrentende waarden een 'categorieën'-beleid opgesteld voor het kredietrisico. De fiduciair beheerder monitort de uitvoering van dit beleid op dagbasis.

Het kredietrisico (S5) in de berekening van het Vereist Eigen Vermogen is een samenloop van allocatie en kredietwaardigheid (rating) van beleggingen.

Er is geen minimum- of target rating bepaald voor staatsobligatieleningen. Er wordt echter gewerkt met een landenverdeling als percentage van de portefeuille met discretionaire nominale staatsobligaties. De volgende landen zijn toegestaan, met achtereenvolgens de bijbehorende percentages voor het minimum, neutraal en maximum gewicht:

Land	Minimum gewicht	Neutraal	Maximum gewicht
Duitsland	57,0%	60,0%	63,0%
Nederland	25,6%	28,6%	31,6%
Oostenrijk	6,0%	7,0%	8,0%
Finland	3,4%	4,4%	5,4%

Voor de beleggingen in bedrijfsobligaties wordt het kredietrisico middels restricties op de minimale krediet rating van de portefeuille beheerst. Voor de hypotheekportefeuille worden eisen gesteld met betrekking tot de maximale Loan-to-Value (LtV) ratio en minimale percentage van hypotheek met staatsgarantie

(NHG).

Ultimo 2023 voldeed Pensioenkring Aon Groep Nederland aan het opgestelde voor de beheersing van het kredietrisico binnen vastrentende waarden categorieën. Het resultaat hiervan is opgenomen in de verschillende onderstaande overzichten met segmentatie naar regio, bedrijfstak en creditrating.

De samenstelling van de vastrentende waarden naar regio's kan, op look through basis, als volgt worden samengevat:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023	
Europa	378.879	84,5%
Noord-Amerika	28.476	6,3%
Zuid-Amerika	23.935	5,3%
Azie-Pacific	11.501	2,6%
Afrika	5.839	1,3%
Totaal	448.630	100,0%

De samenstelling van de vastrentende waarden naar sectoren is, op look through basis, als volgt:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023	
Energie	5.987	1,3%
Bouw- en grondstoffen	198	0,0%
Industrie	13.096	2,9%
Duurzame Consumentengoederen	9.585	2,1%
Consumentengebruiksgoederen	5.373	1,2%
Gezondheidszorg	3.133	0,7%
Informatietechnologie	2.691	0,6%
Telecommunicatie	8.108	1,8%
Nutsbedrijven	5.011	1,1%
Overheid en overheidsinstellingen	258.228	57,7%
Financiële instellingen	38.157	8,5%
Hypotheke	92.316	20,6%
Liquiditeiten	5.281	1,2%
Overige	1.466	0,3%
Totaal	448.630	100,0%

Een kredietrating wordt toegekend door een ratingbureau. De drie belangrijkste ratingbureaus zijn Standard & Poor's, Moody's en Fitch.

Indien er meerdere ratings beschikbaar zijn, hanteert de pensioenkring de volgende methodiek:

- Drie ratings: de mediaan is leidend
- Twee ratings: de laagste rating is leidend

Op het moment dat er geen rating beschikbaar is dan zal er een gefundeerde inschatting van de rating worden gemaakt die overeenkomt met het kredietrisico van de desbetreffende obligatie.

De samenvatting van de vastrentende waarden op basis van de ratings zoals eind 2023 gepubliceerd is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023	
AAA	226.836	50,7%
AA	93.906	20,9%
A	26.911	6,0%
BBB	48.358	10,8%
BB	24.075	5,4%
B	12.216	2,7%
CCC	4.606	1,0%
CC	2.419	0,5%
C	906	0,2%
D	1.896	0,4%
Geen rating	6.501	1,4%
Totaal	448.630	100,0%

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's, S6)

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat voortvloeit uit mogelijke afwijkingen van actuariële inschattingen die worden gebruikt voor de vaststelling van de technische voorzieningen en de hoogte van de premie. De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden (kortleven), arbeidsongeschiktheid en het toeslagrisico.

Langlevensrisico

Het langlevensrisico is het belangrijkste verzekeringstechnische risico. Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorzieningen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van prognosetafels met een adequaat vastgestelde ervaringssterfte is het langlevensrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betreft het risico dat Pensioenkring Aon Groep Nederland in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen, waarvoor door Pensioenkring Aon Groep Nederland geen (volledige) voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat Pensioenkring Aon Groep Nederland voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ('schadereserve'). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Voor Pensioenkring Aon Groep Nederland is het arbeidsongeschiktheidsrisico vanwege de beperkte omvang van het deelnemersbestand adequaat verzekerd. Het risico bij arbeidsongeschiktheid is verzekerd bij Elipslife.

Toeslagrisico

Het toeslagrisico omvat het risico dat de ambitie van het bestuur om toeslagen op pensioen toe te kennen in relatie tot de algemene prijsontwikkeling niet kan worden gerealiseerd. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, beleggingsrendementen, looninflatie en demografie (beleggings- en actuariële resultaten) en van de hoogte van de dekkinggraad van Pensioenkring Aon Groep Nederland. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagverlening voorwaardelijk is.

De zogenoemde reële dekkingsgraad geeft inzicht in de mate waarin toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als de toeslagruimte). Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden onvoorwaardelijke nominale pensioenverplichtingen verdisconteerd tegen een reële, in plaats van nominale, rentetermijnstructuur. Omdat er op dit moment geen markt voor financiële instrumenten aanwezig is waaruit de reële rentetermijnstructuur kan worden afgeleid, wordt gebruik gemaakt van een benaderingswijze. Ultimo 2023 bedraagt de reële dekkingsgraad 108,3%.

Pensioenkring Aon Groep Nederland heeft deze risico's verwerkt in de buffer voor het verzekeringstechnisch risico ultimo 2023.

Liquiditeitsrisico (S7)

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor Pensioenkring Aon Groep Nederland op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er moet eveneens rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten.

Concentratierisico (S8)

Concentraties kunnen ertoe leiden dat Pensioenkring Aon Groep Nederland bij grote veranderingen in bijvoorbeeld de waardering (marktrisico) of de financiële positie van een tegenpartij (kredietrisico) grote (veelal financiële) gevolgen hiervan ondervindt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie in de beleggingsportefeuille in producten, regio's of landen, economische sectoren of tegenpartijen. Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de uitvoering.

Om concentratierisico's in de beleggingsportefeuille te beheersen maakt het bestuur gebruik van diversificatie en limieten voor beleggen in landen, regio's, landen, sectoren en tegenpartijen. Deze uitgangspunten zijn door Pensioenkring Aon Groep Nederland vastgesteld op basis van de ALM-studie. De uitgangspunten zijn vastgelegd in de contractuele afspraken met de vermogensbeheerders en het bestuur monitort op kwartaalbasis de naleving hiervan.

De spreiding in de portefeuille met vastrentende waarden is weergegeven in de tabel die is opgenomen bij de toelichting op het kredietrisico. Grote posten kunnen een post van concentratierisico zijn. Om te bepalen welke posten dit betreft worden per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur opgeteld. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt.

Ultimo 2023 zijn de volgende vastrentende waarde beleggingen met meer dan 2% van het balanstotaal aanwezig:

(bedragen x € 1.000)	31-12-2023	
Duitse staatsobligaties	134.562	19,5%
Nederlandse staatsobligaties	64.169	9,3%
Oostenrijkse staatsobligaties	15.216	2,2%
Totaal	213.947	31,0%

De totale waarde van de beleggingen in het MM Dutch Mortgage Fund bedraagt 81.170 en is meer dan 2% van het balanstotaal. De beleggingen zijn uiteindelijk verspreid over meerdere beleggingsfondsen.

Operationeel risico (S9)

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Deze risico's worden door Pensioenkring

Aon Groep Nederland beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn.

Het bestuur zorgt voor een zodanige vormgeving van de uitbesteding dat de aansluiting tussen de (informatie over) de uitbestede processen en de overige bedrijfsprocessen altijd gewaarborgd is. En dat tevens dat de verantwoordelijkheid van het bestuur voor de organisatie, uitvoering en beheersing van de uitbestede werkzaamheden en het toezicht daarop niet worden ondermijnd en in lijn is met het uitbestedingsbeleid.

Het bestuur zorgt voor voldoende waarborgen om volledig in control te kunnen zijn. Deze waarborgen behelzen onder andere het schriftelijk vastleggen van alle gemaakte afspraken en het verkrijgen van uitgebreide management informatie met een schriftelijke verantwoording over de uitvoering door de uitvoerder aan het bestuur.

De pensioenuitvoering is uitbesteed aan TKP. Met TKP is een uitbestedingsovereenkomst en een service level agreement (SLA) gesloten. Het fiduciair beheer is uitbesteed aan Aegon AM en hiervoor is eveneens een uitbestedingsovereenkomst en een SLA overeengekomen.

Het bestuur beoordeelt jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering door middel van performancerapportages (alleen vermogensbeheerders), SLA-rapportages, het In Control Statement en onafhankelijk getoetste interne beheersingsrapportages (ISAE 3402 rapportages). Pensioenkring Aon Groep Nederland valt onder de reikwijdte van de ISAE 3402 controle bij Aegon AM en TKP, waardoor op deze rapportage gesteund kan worden. Voor Stap laat TKP jaarlijks een aparte ISAE 3402 rapportage opstellen. Het bestuursbureau van Stap beoordeelt deze ISAE 3402 rapportages jaarlijks en bespreekt de uitkomsten van de analyse met het bestuur van Stap.

Aangezien hiermee sprake is van een adequate beheersing van de operationele risico's worden hiervoor door Pensioenkring Aon Groep Nederland hiervoor geen buffers aangehouden in de solvabiliteitstoets.

Actief risico (S10)

Een actief beleggingsrisico ontstaat wanneer met het beleggingsbeleid binnen de beleggingscategorieën afgeweken wordt van het beleid volgens de benchmark. Een maatstaf voor de mate waarin actief wordt belegd is de zogenoemde 'tracking error'. De tracking error geeft aan hoe groot de afwijkingen van het rendement kunnen zijn ten opzichte van het benchmarkrendement. Hoe hoger de tracking error, hoe hoger het actief risico.

Bij Pensioenkring Aon Groep Nederland bedraagt de tracking error per eind december 0,81% op pensioenkringniveau. Het actief risico is in de berekening van het vereist eigen vermogen opgenomen als S10. S10 heeft een omvang van twee maal de tracking error van de portefeuille (97,5% zekerheid). Er is verondersteld dat het actief risico niet samenhangt met de andere risicofactoren.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van Pensioenkring Aon Groep Nederland niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor Pensioenkring Aon Groep Nederland niet beheersbaar. Het systeemrisico maakt geen onderdeel uit van de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets.

Derivaten

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van financiële derivaten. De hoofdregel die hierbij geldt, is dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het

beleggingsbeleid van Pensioenkring Aon Groep Nederland. Derivaten worden hoofdzakelijk gebruikt om de hiervoor vermelde vormen van marktrisico zo veel mogelijk af te dekken.

Derivaten hebben als voornaamste risico het kredietrisico. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met goed te boek staande partijen en door zoveel mogelijk te werken met onderpand.

Daarvoor kan gebruik worden gemaakt van onder meer de volgende instrumenten:

- Futures: dit zijn standaard beursgenoteerde instrumenten waarmee snel posities kunnen worden gewijzigd. Futures worden gebruikt voor het tactische beleggingsbeleid. Tactisch beleggingsbeleid is slechts zeer beperkt mogelijk binnen de grenzen van het strategische beleggingsbeleid.
- Valutatermijncontracten: dit zijn met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het verkopen van een valuta en de aankoop van een andere valuta, tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een vooraf vastgestelde datum. Door middel van valutatermijncontracten worden valutarisico's afgedekt.
- Swaps: dit betreft met individuele banken afgesloten contracten waarbij de verplichting wordt aangegaan tot het uitwisselen van rentebetalingen over een nominale hoofdsom. Door middel van swaps kan Pensioenkring Aon Groep Nederland de rentegevoeligheid van de portefeuille beïnvloeden.

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de derivatenposities op 31 december 2023:

(bedragen x € 1.000)		Contract-	Saldo	Positieve	Negatieve
Type contract	Maximum looptijd	omvang	waarde	waarde	waarde
Rentederivaten	7 april 2062	9.500	-3.070	0	-3.070
Totaal		9.500	-3.070	0	-3.070

Ultimo 2023 zijn er geen zekerheden ontvangen voor de derivatenpositie en voor 2.919 zekerheden gesteld. Dit is niet in de balans verwerkt.

19.6 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Langlopende contractuele verplichtingen

Bij de Akte van Overdracht tussen Stichting Pensioenfonds Aon Groep Nederland in liquidatie en Stap is een Uitvoeringsovereenkomst overeengekomen. De Uitvoeringsovereenkomst heeft een looptijd voor onbepaalde tijd. Deze overeenkomst kan vanaf 1 januari 2026 en/of in het kader van de Wet toekomst pensioenen worden beëindigd met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden in geval van een omzetting van pensioenaanspraken en pensioenrechten in gegarandeerde pensioenaanspraken en gegarandeerde pensioenrechten met een gegarandeerde indexatie die niet binnen het fonds plaatsvindt. Vanaf 1 januari 2028 kan de overeenkomst door elk van de partijen worden opgezegd met inachtneming van een opzegtermijn van drie maanden. Hierbij zijn afspraken gemaakt over de kosten die in mindering worden gebracht op het vermogen. De kosten per jaar waarvoor een langlopende verplichting geldt zijn, kosten vermogensbeheer (2023: 414), uitvoeringskosten pensioenbeheer (2023: 351) en exploitatiekosten (2023: 89).

Zolang Pensioenkring Aon Groep Nederland is aangesloten bij Stap, is Pensioenkring Aon Groep Nederland continu gehouden het benodigd weerstandsvermogen beschikbaar te stellen aan Stap.

Investeringsverplichtingen

Pensioenkring Aon Groep Nederland heeft ultimo 2023 geen investeringsverplichtingen.

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen het bestuur van Stap en Pensioenkring Aon Groep Nederland.

Transacties met (voormalige) bestuurders

Behoudens de betaling van vaste bestuursvergoedingen (en overeengekomen premies) vinden er geen andere transacties tussen de verbonden partijen plaats. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) bestuurders. De bestuurders van Stap hebben geen pensioenaanspraken of -rechten in de pensioenregeling van Pensioenkring Aon Groep Nederland.

19.7 Toelichting op de staat van baten en lasten

9. Premiebijdragen voor risico Pensioenkring Aon Groep Nederland

(bedragen x € 1.000)	1-5-2023 t/m 31-12-2023
Pensioenpremie huidig jaar	599
Totaal	599

De pensioenkring is gesloten omdat er geen sprake is van reguliere opbouw van pensioenaanspraken. Op grond van de uitvoeringsovereenkomst betaalt de werkgever jaarlijks de werkelijke uitvoeringskosten van de pensioenkring en een kostendekkende premie ter financiering van de onvoorwaardelijke toeslagkoopsommen en een risicopremie voor overlijden voor actieve deelnemers. Dit geldt voor zowel deelnemersgroep 1 (deelnemers aan de voormalig eindloonregeling 2015) als 2 (deelnemers aan de pensioenregeling op basis van middelloon 2014).

Omdat de premie ter financiering van de onvoorwaardelijke toeslagkoopsommen voor actieve deelnemers voor 2023 al verwerkt is in de financiële opstelling van Stichting Pensioenfonds Aon Groep Nederland in liquidatie, is deze niet meer in het boekjaar bij Stap verwerkt. In het boekjaar is bij Stap dus alleen de premie ter dekking van directe uitvoeringskosten en de risicopremie voor overlijden opgenomen.

De feitelijke premie is bij de pensioenkring gelijk aan de zuiver kostendekkende premie.

De kostendekkende premie is de benodigde premie voor voorwaardelijke toezeggingen gebaseerd op ambitie en inschattingen. Pensioenkring Aon Groep Nederland maakt geen gebruik van de mogelijkheid om de kostendekkende premie te dempen. Pensioenkring Aon Groep Nederland voldoet aan de eis dat de feitelijke premie minimaal gelijk moet zijn aan de gedempte kostendekkende premie. De kostendekkende en de feitelijke premie zijn als volgt:

(bedragen x € 1.000)	1-5-2023 t/m 31-12-2023
Kostendekkende premie	599
Feitelijke premie	599
Gedempte premie	0

De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate in de staat van baten en lasten verantwoord.

De samenstelling van de feitelijke premie en de kostendekkende premie is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	1-5-2023 t/m 31-12-2023
Risicopremie partner- en wezenpensioen	4
Vergoeding uitvoeringskosten	595
Totaal	599

De kostendekkende premie is gelijk aan de feitelijke premie. De pensioenkring voldoet hiermee aan de wettelijke eisen.

10. Beleggingsresultaten risico Pensioenkring Aon Groep Nederland

(bedragen x € 1.000)	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten vermogens-beheer	Totaal
2023				
Aandelen	0	20.863	-80	20.783
Vastrentende waarden	3.401	18.269	-205	21.465
Derivaten	-174	309	0	135
Overige beleggingen	226	155	0	381
Kosten vermogensbeheer	-	-	-190	-190
Totaal	3.453	39.596	-475	42.574
Mutatie weerstandsvermogen				-1.344
				41.230

De kosten vermogensbeheer omvatten de kosten die door de vermogensbeheerder direct in rekening zijn gebracht. Daarnaast wordt in het kader van de Aanbevelingen Uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie een deel van de totale pensioenuitvoeringskosten toegerekend aan vermogensbeheer.

De transactiekosten van het vermogensbeheer zijn inbegrepen in de indirecte beleggingsopbrengsten. Dit geldt ook voor de kosten vermogensbeheer die binnen de beleggingsinstellingen worden verrekend.

De mutatie van het weerstandsvermogen, het bedrag dat in 2023 is afgedragen aan Stap bedraagt 1.344 en is in mindering gebracht op het totale beleggingsresultaat na aftrek van kosten.

11. Baten uit herverzekering

(bedragen x € 1.000)	1-5-2023 t/m 31-12-2023
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen	201
Totaal	201

12. Overige baten

(bedragen x € 1.000)	1-5-2023 t/m 31-12-2023
Interest baten op liquiditeiten	26
Totaal	26

13. Pensioenuitkeringen

(bedragen x € 1.000)	1-5-2023 t/m 31-12-2023
Ouderdomspensioen	10.534
Partnerpensioen	2.673
Wezenpensioen	34
Arbeidsongeschiktheidspensioen	159
Afkopen	15
Totaal	13.415

14. Pensioenuitvoeringskosten

(bedragen x € 1.000)	1-5-2023 t/m 31-12-2023
Administratiekostenvergoeding	364
Exploitatiekosten	211
Dwangsommen en boetes	0
Overige kosten	20
Algemene kosten toegerekend aan kosten vermogensbeheer	-67
Totaal	528

De administratiekostenvergoeding bestaat, naast de kosten die voortvloeien uit de uitbestedingsovereenkomst met TKP voor Pensioenkring Aon Groep Nederland (351), uit kosten voor meerwerk activiteiten vanuit wet- en regelgeving en aanvullende dienstverlening (13).

De exploitatiekosten betreffen kosten die vanuit de pensioenkring worden betaald aan Stap voor governance (211). Deze kosten bestaan uit een vaste vergoeding voor Stap, kosten voor de werkzaamheden door de externe accountant en de certificerend actuaris, kosten voor de actuariële functie, kosten voor het toezicht door AFM en DNB, kosten voor de Pensioenfederatie, kosten die samenhangen met voorbereidende werkzaamheden voor de Wtp en kosten van het belanghebbendenorgaan. Een deel (30%) van de exploitatiekosten wordt toegerekend aan de kosten vermogensbeheer.

Onder overige kosten zijn bankkosten, kosten voor communicatie-uitingen en kosten voor de aanvangshaalbaarheidstoets opgenomen.

Aantal personeelsleden

Bij Pensioenkring Aon Groep Nederland zijn geen werknemers in dienst. De werkzaamheden worden verricht door het bestuursbureau Stap. De hieraan verbonden kosten zijn voor rekening van Stap.

15. Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico Pensioenkring Aon Groep Nederland

(bedragen x € 1.000)	1-5-2023 t/m 31-12-2023
Pensioenopbouw	4
Toeslagverlening	0
Rentetoevoeging	11.649
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-13.317
Wijziging marktrente	16.592
Wijziging actuariële grondslagen	0
Wijziging uit hoofde overdracht van rechten	464.324
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	-1.262
Totaal	477.990

16. Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen

(bedragen x € 1.000)	1-5-2023 t/m 31-12-2023
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen	201
Totaal	201

17. Saldo herverzekering

(bedragen x € 1.000)	1-5-2023
	t/m 31-12-2023
Premie herverzekeringen	0
Uitkeringen uit hoofde van herverzekeringen	-143
Totaal	-143

18. Saldo overdrachten van rechten

(bedragen x € 1.000)	1-5-2023
	t/m 31-12-2023
Inkomende collectieve waardeoverdrachten	-658.555
Inkomende WOD KP	0
Inkomende waardeoverdrachten	-14
Uitgaande waardeoverdrachten	22
Totaal	-658.547

19.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Toeslagverlening

Aan de actieve deelnemers uit deelnemersgroep 1 is een toeslag verleend van 2% per 1 april 2024 en aan de actieve deelnemers uit deelnemersgroep 2 een toeslag van 1% per 1 januari 2024.

De beleidsdekkingsgraad van de pensioenkring is in 2023 zodanig gestegen dat een inhaaltoeslag kan worden verleend om in het verleden gemiste toeslagen te compenseren. De grens voor toekomstbestendig indexeren (TBI-grens) bedraagt 138,7%. De beleidsdekkingsgraad is hoger dan de TBI-grens en daardoor kan de pensioenkring eerder gemiste toeslagen inhalen. Het bestuur heeft in januari 2024 besloten om de maximale inhaaltoeslag te verlenen. Aan de pensioengerechtigden en gewezen deelnemers wordt per 1 januari 2024 een inhaaltoeslag verleend van maximaal 1,03753%.

Omdat de besluitvorming over de toeslagen per 1 januari 2024 (toeslag voor actieven uit deelnemersgroep 2 en inhaaltoeslag voor pensioengerechtigden en gewezen deelnemers) en 1 april 2024 (toeslag voor actieven uit deelnemersgroep 1) pas in 2024 heeft plaatsgevonden is de toeslagverlening niet verwerkt in de financiële opstelling van Pensioenkring Aon Groep Nederland, maar wordt dit verwerkt in 2024.

Stichting Algemeen Pensioenfonds Stap

Het bestuur

Huub Popping

Danielle Melis

Fred Ooms

Marga Schaap

Overige gegevens

21.1 Resultaatbestemming

Bedragen x € 1.000

Regelingen omtrent de bestemming van het saldo van baten en lasten van Pensioenkring Aon Groep Nederland

Er zijn geen statutaire bepalingen voor de bestemming van het resultaat. Het positief saldo van de staat van baten en lasten, van 208.612 over het boekjaar, verhoogt de algemene reserve van Pensioenkring Aon Groep Nederland.

21.2 Actuariële verklaring Pensioenkring Aon Groep Nederland

Opdracht

Door Stichting Algemeen Pensioenfonds Stap - Pensioenkring Aon Groep Nederland te Den Haag is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2023.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaire ben ik onafhankelijk van Stichting Algemeen Pensioenfonds Stap - Pensioenkring Aon Groep Nederland, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 4.781.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 239.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Op grond van overgangsrecht gelden genoemde artikelen, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden. De door de pensioenkring verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van de pensioenkring. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van de pensioenkring in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn toereikende technische voorzieningen vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen. Het eigen vermogen van de pensioenkring is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hierbij merk ik op dat op grond van overgangsrecht de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet gelden, zoals deze tot de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen luiden.

De beleidsdekkingsgraad van de pensioenkring op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Algemeen Pensioenfonds Stap - Pensioenkring Aon Groep Nederland is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening goed. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen toereikend zijn.

Amsterdam, 7 juni 2024

drs. Pieter Heesterbeek AAG

verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V

21.3 Controle verklaring van onafhankelijke accountant

Zie volledig Jaarverslag 2023 van Stichting Algemeen Pensioenfonds Stap.

Bijlage 1: Begrippenlijst

A

ABTN

Afkorting voor Actuariële en Bedrijfstechnische Nota. In deze, door de wet verplicht gestelde nota, wordt het beleid van een Pensioenkring beschreven op het gebied van financiering, beleggingen, pensioenen en toeslagverlening.

Actief risico

Een actief beleggingsrisico ontstaat wanneer met het beleggingsbeleid binnen de beleggingscategorieën afgeweken wordt van het beleid volgens de benchmark. Een maatstaf voor de mate waarin actief wordt belegd is de zogenoemde 'tracking error'. De tracking error geeft aan hoe groot de afwijkingen van het rendement kunnen zijn ten opzichte van het benchmarkrendement. Hoe hoger de tracking error, hoe hoger het actief risico.

AG Prognosetafels

Prognosetafels geven de gemiddelde waargenomen overlevings- en sterftefrequenties binnen de Nederlandse bevolking weer over een afgelopen vijfjarige periode en projecteren die naar de toekomst op basis van de in de in het verleden waargenomen en naar de toekomst doorgetrokken trends in deze frequenties. Zij worden gebruikt bij het berekenen van pensioenpremies en de waardering van de pensioenverplichtingen. Er zijn voor mannen en vrouwen aparte prognosetafels afgeleid: GBM en GBV.

Asset Liability Management (ALM)

Analyse van de onderlinge samenhang van pensioenverplichtingen, premiebeleid en beleggingsportefeuille.

B

Beleggingsfonds

Instelling die geld van derden belegt in aandelen of andere beleggingssoorten.

Beleggingsmix

De verdeling van beleggingen over verschillende beleggingscategorieën, zoals bijvoorbeeld aandelen, vastrentende waarden en overige beleggingen. Ook wel beleggingsportefeuille.

Benchmark

Representatieve herbeleggingsindex waartegen de prestaties van de beleggingsportefeuille worden afgezet (bijvoorbeeld AEX-index, MSCI-index).

D

Dekkingsgraad

De dekkingsgraad is de procentuele verhouding tussen de bezittingen, verlaagd met overige schulden en de voorziening pensioenverplichtingen. De dekkingsgraad geeft aan in hoeverre op lange termijn de pensioenverplichtingen kunnen worden nagekomen.

Derivaten

Van effecten afgeleide financiële instrumenten (beleggingsproducten), waarvan de waarde afhankelijk is van de waarde van andere meer onderliggende variabelen als valuta's, effecten en rentes. Voorbeelden zijn futures en swaps.

Discretionaire portefeuille/mandaat

De beleggingen vinden plaats in andere financiële instrumenten dan deelnemingsrechten in beleggingsinstellingen (discretionaire account).

DNB

De Nederlandsche Bank.

Duration

De gevoeligheid van een waarde voor fluctuaties in de kapitaalmarktrente, rekening houdend met de resterende looptijd van die waarde.

E**Eigen vermogen**

Buffer om mogelijke waardedalingen van de in de Pensioenkring aanwezige middelen op te vangen. Pensioenkringen zijn verplicht om te beschikken over een voldoende grote buffer.

Emerging markets (opkomende markten)

Markten die eerder achterbleven bij de economische ontwikkeling, maar waarvan de vooruitzichten nu goed zijn. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om markten in Midden- en Zuid-Amerika, Midden- en Oost-Europa, het Verre Oosten en Zuid-Afrika.

Euro OverNight Index Average (Eonia)

De Eonia is het eendaags-renteniveau voor het eurogebied. De Eonia is een rente die veel als referentierente gehanteerd wordt binnen de financiële wereld, bij de handel in afgeleide producten.

Ervaringssterfte

Omdat aangenomen wordt dat de werkende bevolking gezonder is dan de niet werkende bevolking wordt op basis van ervaringscijfers op de sterftekansen zoals ontleend aan de prognosetafel een leeftijdsafhankelijke afslag toegepast. Door rekening te houden met deze ervaringssterfte hoeven geen leeftijdscorrecties te worden toegepast.

F**Feitelijke premie**

De feitelijke premie is de premie zoals deze daadwerkelijk wordt geheven in het boekjaar.

Financieel Toetsingskader (FTK)

De door de toezichthouder uitgevoerde methodiek voor de toetsing van de financiële opzet en toestand van pensioenfondsen die vanaf 1 januari 2007 verplicht is en per 1 januari 2015 is aangepast (nFTK).

FIRM

FIRM is een methode voor de analyse van risico's bij alle typen ondernemingen waarop DNB toezicht houdt.

Franchise

Het deel van het salaris dat niet wordt meegenomen bij het berekenen van de pensioengrondslag.

Futures

Termijncontract, waarin toekomstige aankoop en verkoop van financiële waarden zijn vastgelegd. Futures worden gebruikt om beleggingsrisico's af te dekken, maar ook voor de uitvoering van tactische asset allocatie.

G

Gedempte kostendekkende premie

De gedempte premie wordt berekend door de rente of het rendement te baseren op een voortschrijdend gemiddelde uit het verleden of het rendement op een verwachting voor de toekomst.

Governance risico

Risico dat door de ingerichte governance structuur en governance eisen die verbonden zijn aan de licentie en aan de doelstelling van Stap t.a.v. een integere en beheerste bedrijfsvoering afbreuk wordt gedaan.

Grondstoffen

Grondstoffen en goederen waarvan de prijs in hoge mate wordt bepaald door de actuele vraag en aanbod. Voorbeelden zijn olie, graan en metalen.

H

Haalbaarheidstoets

De wettelijk voorgeschreven periodiek door de Pensioenkring uit te voeren haalbaarheidstoets geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden.

Herstelplan

In het geval dat de dekkinggraad van een Pensioenkring lager is dan de vereiste dekkinggraad dient de Pensioenkring een herstelplan op te stellen. In dit plan zijn maatregelen opgenomen waardoor de Pensioenkring binnen de wettelijke kaders kan herstellen.

High yield

Obligaties met een kredietwaardigheid lager dan BBB.

I

ICAAP

Internal Capital Adequacy Assessment Process. ICAAP is een methodiek om te beoordelen in hoeverre de risico's waaraan Stap is blootgesteld, de mate waarin de risico's worden gemitigeerd en de hoeveelheid kapitaal die nodig is om netto risico's af te dekken, inzichtelijk

Indexatie

Zie toeslagverlening.

IRM

Integraal Risicomanagement (IRM) is het interactieve proces van:

1. Het opstellen van de strategie en hieraan gekoppeld het risicoprofiel en de risicobereidheid,
2. Het identificeren van risico's,
3. Het opstellen en implementeren van het beleid voor risicobeheersing, tot
4. De uitvoering, monitoring en terugkoppeling over risico's en beheersmaatregelen.

ISDA/CSA overeenkomst

Een ISDA overeenkomst is een standaard contract dat OTC-transacties (transacties die niet via de beurs verlopen, maar die direct tussen twee partijen afgesloten worden) tussen institutionele financiële partijen mogelijk maakt. CSA is een bijlage bij het ISDA-contract waarin partijen afspraken maken over het wederzijds te leveren en te accepteren onderpand.

Integriteitsrisico

Het risico dat de integriteit van Stap dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed door niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers, leiding en derden.

IT risico

Het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continu of onvoldoende beveiligd worden ondersteund door IT.

J

Juridische risico

Het risico samenhangend met wet- en regelgeving, het mogelijk bedreigd worden van haar rechtspositie, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn.

K

Kostendekkende premie

De kostendekkende premie fungeert als (wettelijk) ijkpunt bij de beoordeling van de feitelijke premie die Stap in rekening brengt. De kostendekkende premie bestaat uit de actuariel benodigde premie voor de pensioenverplichtingen, een opslag die nodig is voor het in stand houden van het vereist eigen vermogen, een opslag voor uitvoeringskosten van de Pensioenkring en de premie die actuariel benodigd is voor de voorwaardelijke onderdelen van de regeling.

Kredietrisico

Het risico dat een tegenpartij contractuele of andere overeengekomen verplichtingen niet nakomt.

L

Liquiditeitsrisico

Risico als gevolg van (al dan niet plotseling) optreden van verschillen in timing van ingaande en uitgaande kasstromen.

Lopende Kosten Factor

De Lopende Kosten Factor geeft aan hoeveel doorlopende kosten aan een beleggingsfonds worden toegerekend.

M

Marktrisico

Het risico als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten en wijzigingen in relevante marktomstandigheden voor klanten van (Stap) t.a.v. prijsvolatiliteit (markt en beweging ten opzichte van de markt), concentratie en correlatie (Asset Classes, derivaten en fysieke portefeuille) en concurrentie.

Marktwaaarde

De marktwaaarde is het bedrag waarvoor een recht of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn.

Matching- / renterisico

Risico als gevolg van het niet gematcht zijn van activa en passiva ten aanzien van rente-, valuta- en inflatierisico.

Middellood(regeling)

Het middellood is de hoogte van het gemiddelde salaris gedurende de hele loopbaan. Bij de middelloodregeling hangt het uiteindelijke pensioen af van het aantal jaren dat een deelnemer bij de werkgever in dienst is geweest en het salarisverloop tijdens deze werkzame periode. Het op te bouwen pensioen is bij deze regeling een gewogen gemiddelde van alle pensioengrondslagen over de gehele periode van deelname aan de regeling.

Minimaal vereist vermogen

Het minimaal vereist vermogen is de ondergrens van het vereist vermogen. Het minimaal vereist vermogen beweegt in een nauwe ruimte tussen de 104% en 105%. Een Pensioenkring mag niet te lang op deze ondergrens zitten. Dit staat in de Pensioenwet.

O**Omgevingsrisico**

Het risico als gevolg van buiten Stap komende veranderingen op het gebied van concurrentieverhoudingen, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat.

Operationele risico

Het risico samenhangend met ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesvoering.

Opkomende markten

Markten die eerder achterbleven bij de economische ontwikkeling, maar waarvan de vooruitzichten nu goed zijn. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om markten in Midden- en Zuid-Amerika, Midden- en Oost-Europa, het Verre Oosten en Zuid-Afrika.

Overlay

Overlay zijn de beleggingen in derivaten posities waarmee het renterisico en/of het valutarisico wordt afgedekt.

P**Pensioengrondslag**

Het gedeelte van het salaris dat de grondslag vormt voor de pensioenopbouw van een deelnemer. De pensioengrondslag wordt berekend door het pensioengevend jaarsalaris te verminderen met de franchise.

R**Raad van Toezicht**

In het kader van de Principes voor Goed Pensioenfondsbestuur is voor het intern toezichthoudend orgaan gekozen worden voor een Raad van Toezicht die het functioneren van het Bestuur toetst en jaarlijks daarover aan het Bestuur rapporteert.

Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarde van de portefeuille vastrentende waarden en de waarde van de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente.

(Rente)swap

Ruil van rendement op een vastgestelde lange rente tegen een variabele korte rente gedurende een vastgestelde looptijd.

Rentetermijnstructuur (RTS)

Maandelijks door DNB gepubliceerde marktrente met een looptijd van 1 tot 60 jaar, waarmee de toekomstige kasstromen van de pensioenverplichtingen worden verdisconteerd.

Risicopremie

Dit is de premie voor risicodekking.

S**SRI beleggingsfondsen**

SRI staat voor Social Responsible Investments. Bij dergelijke beleggingsfondsen worden expliciet maatschappelijk verantwoorde beleggingsaspecten meegewogen in het beleggingsbeleid en/of de benchmark.

Stichtingskapitaal en reserves

Zie eigen vermogen.

Swap

Een swap is een derivaat waarbij een partij een bepaalde kasstroom of risico wisselt tegen dat van een andere partij. Deze twee componenten worden ook wel de 'legs' van de transactie genoemd. Swaps zijn derivaten, dat wil zeggen dat ze afgeleide producten zijn.

T**Technische voorzieningen (voorziening pensioenverplichtingen)**

Technische voorzieningen worden gevormd om alle uit de pensioenregeling of andere overeenkomsten voortvloeiende pensioenverplichtingen te kunnen nakomen.

Toekomst bestendig indexeren (TBI)

De grens voor Toekomst Bestendig Indexeren (TBI) is de grens waarop de Pensioenkring op basis van toekomstbestendige toeslagverlening de volledige toeslag kan toekennen. Deze grens wordt jaarlijks bepaald en is afhankelijk van de rentestand van dat moment.

Toeslagverlening (indexatie)

Om de koopkracht van pensioenen niet achteruit te laten gaan, kunnen pensioenen worden aangepast. Dit houdt in dat een toeslag kan worden gegeven op het pensioen. Het Bestuur neemt jaarlijks een besluit over het al dan niet verhogen van de pensioenaanspraken. De toeslagverlening bij de Pensioenkring is voorwaardelijk. Er wordt slechts toeslag verleend voor zover de middelen van de Pensioenkring dit toelaten.

U**Uitbestedingsrisico**

Het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden dan wel door deze derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel wordt geschaad, door het in gevaar komen van continuïteit van de bedrijfsvoering, geschade reputatie en/of financiële positie en ontoereikende kwaliteit dienstverlening.

Ultimate Forward Rate (UFR)

De UFR is een risicovrije rekenrente voor langjarige contracten, waarin wegens de lange looptijd onvoldoende handel plaatsvindt. Bij looptijden langer dan 20 jaar wordt de lange termijnrente vastgesteld richting een convergentiepunt.

V

Vereist eigen vermogen

Het vermogen dat nodig is om te bewerkstelligen dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat de Pensioenkring binnen een periode van één jaar over minder waarden beschikt dan de hoogte van de voorziening pensioenverplichtingen. Het wordt berekend conform de daarvoor geldende wettelijke regels.

Vermogenstekort

Onder het FTK is er niet langer sprake van de termen dekkingstekort en reservetekort. Indien een Pensioenkring per kwartaaleinde een beleidsdekkingsgraad heeft die lager is dan het vereist eigen vermogen (bepaald op basis van de strategische beleggingsmix), dan is er sprake van een vermogenstekort. Stap dient voor de desbetreffende Pensioenkring uiterlijk binnen drie maanden na het vaststellen van het vermogenstekort een herstelplan in te dienen bij DNB. In het herstelplan moet worden aangetoond hoe de beleidsdekkingsgraad van de Pensioenkring binnen de gekozen hersteltermijn herstelt tot het vereist eigen vermogen.

Verzekeringstechnische risico's

Het risico dat uitkeringen niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en/of beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige technische aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van de pensioenovereenkomst.

W

Waardeoverdracht(en)

Het naar een andere pensioenregeling overdragen van de waarde van het opgebouwde pensioenrecht.

Weerstandsvermogen

Stap houdt per Pensioenkring ten minste een weerstandsvermogen aan van 20 basispunten van het beheerd pensioenvermogen. Het beheerd pensioenvermogen bestaat hierbij uit het balanstotaal van een Pensioenkring, waarbij een eventuele negatieve waarde van de derivatenposities gesaldeerd bij de activa is opgenomen. Op grond van de voorschriften van DNB wordt dit liquide belegd. Conform wettelijke voorschriften is het totale minimum weerstandsvermogen € 0,5 miljoen en het totale maximum weerstandsvermogen is € 20 miljoen.

Werkgeverschaprisico

Het risico dat door Stap geen invulling wordt gegeven aan de wettelijke en maatschappelijke eisen van goed werkgeverschap.

Z

Zakelijke waarden

Zakelijke waarden zijn risicodragende beleggingen. Voorbeelden zijn bijvoorbeeld aandelen, vastgoed, afgeleide producten en grondstoffen.